

Nieuwsbrief STAB OGR Updates - Nummer 15, 2015

Nummer 15, 2015

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant zittingsplaats 's-Hertogenbosch,](#)

[ECLI:NL:RVS:2015:4833](#) 13-08-2015

Boxtel/handhaving

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2015:4563](#) 16-07-2015

GS Gelderland

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2015:3745](#) 02-07-2015

GS Noord-Brabant

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2699](#) 26-08-2015

Nijmegen/bestemmingsplan 'Nijmegen Oost'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2707](#) 26-08-2015

Barneveld/kapvergunningen

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2683](#) 26-08-2015

Haaren/weigering omgevingsvergunning

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2718](#) 26-08-2015

Deurne/bestemmingsplan 'Tweede herziening bestemmingsplan Buitengebied'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2634](#) 19-08-2015

Langedijk/bestemmingsplan 'Facetbestemmingsplan bestemming Gemengd Noord- en Zuid-Scharwoude'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2646](#) 19-08-2015

Oisterwijk/bestemmingsplan 'Woongebieden Oisterwijk'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2660](#) 19-08-2015

GS van Noord-Holland/weigering omgevingsvergunning

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2659](#) 19-08-2015

Bergen/handhaving

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2561](#) 12-08-2015

GS Limburg

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2468](#) 05-08-2015

Ooststellingwerf/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2463](#) 05-08-2015

Tholen/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2479](#) 05-08-2015

Epe/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2462](#) 05-08-2015

Rotterdam/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2442](#) 05-08-2015

Ede/nadeelcompensatie

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2440](#) 05-08-2015

Barneveld/nadeelcompensatie

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2476](#) 05-08-2015

Amsterdam

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2482](#) 05-08-2015

Zwijndrecht/bestemmingsplan 'Woonzorgcentrum, Heerjansdam'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2471](#) 05-08-2015

Eemsmond/bestemmingsplan 'Uithuizen [locatie]'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2504](#) 05-08-2015

Utrechtse Heuvelrug/omgevingsvergunning vergroten woning

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2523](#) 05-08-2015

GS Zuid-Holland

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2490](#) 05-08-2015

GS Limburg

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2542](#) 30-07-2015

Noord-Beveland/herzieningsverzoek inzake bestemmingsplan 'Centrumplan Wissenkerke'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2363](#) 29-07-2015

gedeputeerde staten van Zeeland/omgevingsvergunning

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2364](#) 29-07-2015

Haaren/omgevingsvergunning

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2409](#) 29-07-2015

Culemborg/bestemmingsplan 'Parijsch-Zuid'

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2364](#) 29-07-2015

Haaren/omgevingsvergunning

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2390](#) 29-07-2015

Bellingwedde/omgevingsvergunning

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2220](#) 15-07-2015

Ede/omgevingsvergunning

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:2028](#) 01-07-2015

Amsterdam/APV

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2015:1722](#) 03-06-2015

Bloemendaal/bestemmingsplan 'Bloemendaal 2012'

Annotatie

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

Annotatie

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

Annotatie

Marieke Kaajan

Annotatie

Marieke Kaajan

Annotatie

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

Annotatie

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

Annotatie

mr. V.M.Y. van 't Lam

Annotatie

Tonny Nijmeijer

Annotatie

mr. R. Veenhof

RECHTSPRAAK

Boxtel/handhaving

Geen grondslag in Bevi om verweerder te verplichten tot handhavend optreden tegen lpg-tankstation.

Casus

Afwijzing verzoek om handhavend op te treden tegen een lpg-tankstation wegens het niet voldoen aan de afstandseis tussen het vulpunt en de woning van eiser. Eiser stelt dat ook burgers een rechtstreeks beroep kunnen doen op artikel 18 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

Rechtsvraag

Biedt artikel 18 Bevi een grondslag voor handhaving?

Uitspraak

Eiser kan op basis van artikel 18, tweede lid, van het Bevi verweerder niet verplichten om handhavend op te treden tegen het lpg-tankstation. Het Bevi richt zich tot het bevoegd gezag en niet rechtstreeks tot inrichtingen zoals het lpg-tankstation. Dat heeft tot gevolg dat verweerder op basis van het Bevi niet handhavend kan optreden (in de zin dat verweerder een last onder bestuursdwang, een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete kan opleggen) jegens het lpg-tankstation. Ofschoon de rechtbank zich kan voorstellen dat eiser met verwijzing naar artikel 18, tweede lid, van het Bevi een verzoek tot wijziging van het bestemmingsplan kan indienen, kan een dergelijk verzoek niet worden gelezen in eisers inleidende verzoek om handhaving.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant zittingsplaats 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 13-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:4833

Zaaknummer: 14-4403

Wetsartikelen: 2.1 lid 1 onderdeel c Wabo, 5 lid 3 Bevi en 18 Bevi

RECHTSPRAAK

GS Limburg

Vuurwerkbesluit te beperkt uitgelegd. Gevolgen strekken zich uit tot buiten de veiligheidszone; ook dieren worden beschermd.

Casus

Toestemming voor ontbranden vuurwerk in een attractiepark. Appellant voert aan dat het welzijn van zijn vee niet bij de beoordeling is betrokken. Volgens verweerder kan slechts toestemming worden geweigerd in het belang van de bescherming van de gezondheid van de mens en van het milieu, zodat bedrijfsbelangen van derden of openbare orde en veiligheid in relatie tot opgeschrikt vee niet bij de beoordeling van de aanvraag kunnen worden betrokken. Indien de veiligheidsafstand van 90 meter in acht worden genomen, bestaat er volgens verweerder geen gevaar voor de gezondheid van de mens en van het milieu.

Rechtsvraag

Wat is de reikwijdte van het Vuurwerkbesluit?

Uitspraak

Door ervan uit te gaan dat de beoordeling van de gevolgen van het ontbranden van vuurwerk voor de gezondheid van de mens en voor het milieu beperkt dient te blijven tot de gevolgen binnen de veiligheidszone heeft het college een te beperkte uitleg aan het Vuurwerkbesluit gegeven. Het college heeft dan ook ten onrechte niet de gevolgen van de gevraagde ontbranding van vuurwerk voor de gezondheid van de mens en voor het milieu buiten de veiligheidszone in zijn beoordeling betrokken.

Het Vuurwerkbesluit biedt het college – behoudens één uitzondering – geen ruimte om ontbrandingstoestemming te weigeren, dan wel aan ontbrandingstoestemming voorschriften te verbinden, op andere gronden dan in het belang van de bescherming van de gezondheid van de mens en van het milieu. Verstoring van de openbare orde en bedrijfsbelangen van appellant kunnen daar als zodanig niet onder worden begrepen. Er is echter geen grond voor het oordeel dat onder de bescherming van het milieu niet mede de bescherming van dieren moet worden

begrepen, waaronder in dit geval ook het vee van appellant. Voor een dergelijke beperkte uitleg van het begrip milieu als bedoeld in het Vuurwerkbesluit, biedt dat besluit geen grond.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 12-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2561

Zaaknummer: 201410424/1/A4

Wetsartikelen: 3B Vuurwerkbesluit en 3.6 Regeling bedrijfsmatig tot ontbranding brengen van vuurwerk

RECHTSPRAAK

GS Zuid-Holland

Dwangsom- en invorderingsbesluit blijven in stand nadat de bevoegdheid tot handhaven is komen te vervallen.

Casus

Last onder dwangsom wegens het breken van puin in de open lucht. Nadien is op 1 januari 2014 de (mede)handhavingsbevoegdheid van het college van gedeputeerde staten volledig overgegaan op het college van burgemeester en wethouders. Appellante betoogt dat daarmee de invorderingsbevoegdheid van het college van GS is komen te vervallen.

Rechtsvraag

Heeft de last onder dwangsom met ingang van 1 januari 2014 zijn rechtskracht verloren?

Uitspraak

Het overgaan van de handhavingsbevoegdheid op het college van B&W per 1 januari 2014 maakt niet dat de vóór die datum opgelegde en in bezwaar gehandhaafde last onder dwangsom zijn rechtskracht heeft verloren. Hetzelfde geldt voor de eveneens vóór 1 januari 2014 genomen invorderingsbeschikking. De Awb staat er echter aan in de weg dat gelijktijdig zowel een last onder bestuursdwang als een last onder dwangsom is opgelegd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2523

Zaaknummer: 201406288/1/A4

Wetsartikelen: 6.7 (oud) Besluit omgevingsrecht en 5:6 Awb

RECHTSPRAAK

GS Limburg

Goede procesorde geeft geen aanleiding om nieuwe beroepsgronden buiten beschouwing te laten.

Casus

Vergunning ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 voor een varkenshouderij. Appellante heeft in haar beroepschrift ten opzichte van haar zienswijze nieuwe gronden naar voren gebracht. Verweerder stelt dat in zoverre het beroep wegens strijd met een goede procesorde buiten beschouwing dient te worden gelaten.

Rechtsvraag

Is appellante niet ontvankelijk in de nieuw aangevoerde gronden?

Uitspraak

Voor het antwoord op de vraag of de goede procesorde zich verzet tegen het aanvoeren van nieuwe gronden, is in het algemeen bepalend een afweging van de proceseconomie, de reden waarom de desbetreffende beroepsgrond pas in een laat stadium is aangevoerd, de mogelijkheid voor de andere partijen om adequaat op die beroepsgrond te reageren en de processuele belangen van de partijen over en weer. Nu appellante de nieuwe gronden reeds in haar beroepschrift naar voren heeft gebracht, is er geen aanleiding de gronden wegens strijd met een goede procesorde buiten beschouwing te laten.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2490

Zaaknummer: 201500495/1/R2

Wetsartikelen: 6:13 Awb

RECHTSPRAAK

Haaren/omgevingsvergunning

De omstandigheid dat een voormalige agrarische bedrijfswoning als plattelandswoning is bestemd en daarmee in planologisch opzicht nog steeds deel uitmaakt van de inrichting, betekent niet zonder meer dat ter plaatse van deze woning een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd.

Casus

Omgevingsvergunning voor het gebruik van een agrarische bedrijfswoning als plattelandswoning. Appellant betoogt dat het vallen onder de werking van de Wet plattelandswoningen niet inhoudt dat het ervoor moet worden gehouden dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd. Daarbij voert hij aan dat de door hem gekweekte bomen met regelmaat worden bespoten, terwijl met de effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woning geen rekening is gehouden.

Rechtsvraag

Wat betekent de bestemming plattelandswoning voor de bescherming van het woon- en leefklimaat?

Uitspraak

De omstandigheid dat een woning onder de werking van de Wet plattelandswoningen valt, brengt niet met zich dat ter plaatse van de woning een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van de Wet plattelandswoningen volgt dat met de figuur van de plattelandswoning is beoogd om niet het feitelijk gebruik van een (voormalige) agrarische bedrijfswoning, maar de planologische status bepalend te laten zijn voor bescherming tegen milieuhinder. Indien een voormalige agrarische bedrijfswoning wordt bestemd als plattelandswoning maakt deze in planologisch opzicht nog steeds deel uit van de inrichting en wordt deze niet beschermd tegen de milieuemissie van deze inrichting.

De inrichting wordt op deze manier niet in zijn bedrijfsvoering belemmerd door het gebruik van de (voormalige) agrarische bedrijfswoning als burgerwoning. Dit betekent echter niet zonder meer dat ter plaatse van die woning een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd. Het college heeft verzuimd om de effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woning nader te onderzoeken.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 29-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2364

Zaaknummer: 201408339/1/A1

Wetsartikelen: 1.1a Wabo, 2.12 lid 1 aanhef en onderdeel a onder 3° Wabo, 2.14 Wabo, 6.5 lid 3 Bor, 11.1 lid 1 WMB en 8:69a Awb

RECHTSPRAAK

Bellingwedde/omgevingsvergunning

Vergunningaanvrager bepaalt voor welke inrichting hij vergunning wenst te verkrijgen.

Casus

Omgevingsvergunning (milieu) voor het vergroten van een mestbassin. Volgens appellant is het mestbassin ten onrechte als zelfstandige inrichting aangemerkt.

Rechtsvraag

Is sprake van een zelfstandige inrichting of maakt het mestbassin deel uit van de melkrundveehouderij?

Uitspraak

Het is aan aanvrager om te bepalen voor welke (veranderingen van de) inrichting hij vergunning wenst te verkrijgen. Het college dient op grondslag van die aanvraag te beoordelen of vergunning kan worden verleend. Gelet op de afstand tussen het mestbassin en de melkrundveehouderij van hemelsbreed circa 900 meter is geen sprake van installaties die in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, zodat reeds hierom geen sprake is van één inrichting in de zin van de Wet milieubeheer.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 29-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2390

Zaaknummer: 201500691/1/A4

Wetsartikelen: 1.1 lid 1 en 4 WMB

RECHTSPRAAK

GS Gelderland

Geen sprake van nuttige toepassing maar van afvalverwijdering nu eiseres het oogmerk had om zich van de afvalstoffen te ontdoen.

Casus

Preventieve last onder dwangsom in verband met het voornemen om grond (baggerspecie) te storten in een ontgrondingenplas. Volgens eiseres is geen sprake van een overtreding nu het voornemen om grond in de plas te storten in overeenstemming was met de bepalingen van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Verweerder stelt daarentegen dat de ontgrondingenplas een stortplaats is die kwalificatie toepassing van het Bbk uitsluit. Daar doet volgens verweerder niet aan af dat verondieping van de ontgrondingenplas een nuttig doel dient omdat primaire grondstoffen (zand) worden vervangen die in het verleden uit de zandwinput zijn gewonnen.

Rechtsvraag

Is er sprake van afvalverwijdering dan wel nuttige toepassing van afvalstoffen?

Uitspraak

Voor de beantwoording van de vraag of een handeling met afvalstoffen als nuttige toepassing of verwijdering moet worden aangemerkt, is bepalend wat het hoofddoel is. De activiteiten van eiseres zijn gericht op het zich ontdoen van baggerspecie. Zij heeft niet beoogd de ontgrondingenplas aan te vullen dan wel te herinrichten of te stabiliseren. Dat herinrichting als neveneffect optreedt en met de toepassing van grond natuurwaarden zijn gediend, doet daar niet aan af.

Een handeling met afvalstoffen kan niet gelijktijdig worden aangemerkt als verwijdering en als nuttige toepassing. Nu het doel van de voorgenomen toepassing verwijdering is, is sprake van het verwijderen van afvalstoffen. Van nuttige toepassing kan reeds daarom geen sprake zijn, hetgeen betekent dat het Bbk niet van toepassing is.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 16-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2015:4563

Zaaknummer: AWB 14-7330

Wetsartikelen: 1.1 lid 1 WMB, 8.47 WMB, 5 lid 1 onderdeel c Besluit bodemkwaliteit en 35 Besluit bodemkwaliteit

RECHTSPRAAK

Ede/omgevingsvergunning

Woning van appellant is aangevraagd als deel uitmakend van de inrichting zodat deze woning terecht als onderdeel van de inrichting is aangemerkt. Mitsdien hoefde de luchtkwaliteit bij deze woning niet te worden onderzocht.

Casus

Omgevingsvergunning (milieu) voor een veehouderij. Appellant betoogt dat is verzuimd om de gevolgen van het project bij zijn woning wat betreft het aspect luchtkwaliteit (fijn stof) te onderzoeken. Dit onderzoek had volgens hem moeten plaatsvinden nu zijn woning niet behoort tot de inrichting.

Rechtsvraag

Is de woning aan te merken als onderdeel van de inrichting?

Uitspraak

Het is aan vergunningaanvrager te bepalen voor welke inrichting hij een vergunning wenst te krijgen. Het bevoegd gezag is vervolgens gehouden te beoordelen of voor de inrichting waarvoor vergunning is gevraagd, vergunning kan worden verleend. Wanneer de vergunning is verleend, is de drijver van de inrichting gehouden deze inrichting overeenkomstig de vergunning in werking te hebben.

Er is vergunning gevraagd voor een inrichting waarvan de woning van appellant deel uitmaakt, zodat het college deze woning terecht heeft aangemerkt als onderdeel van de inrichting. Bij de berekening van concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht van inrichtingen worden de concentraties bepaald vanaf de grens van het terrein van de betreffende inrichting en derhalve niet binnen het terrein van de inrichting. Nu de woning van appellant binnen het terrein van de inrichting ligt, hoefde het college de gevolgen van het project wat betreft het aspect luchtkwaliteit bij zijn woning niet te onderzoeken.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 15-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2220

Zaaknummer: 201409666/1/A1

Wetsartikelen: 2.1 WMB, 5.15 WMB en 74 Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007

RECHTSPRAAK

GS Noord-Brabant

Bevoegd gezag is niet doorlopend gehouden reeds verleende vergunningen te bezien aan niet gewijzigde BBT-documenten.

Casus

Afwijzing verzoek om intrekking dan wel wijziging van omgevingsvergunningen voor een co-vergistingsinstallatie. Volgens eisers voldoet de inrichting naar huidige inzichten niet aan de best beschikbare technieken (BBT). Daarbij beschouwen zij de omstandigheid dat de inrichting onder de Richtlijn industriële emissies (RIE) valt als een relevante wijziging van het recht. Verweerder stelt dat in het besluiten tot vergunningverlening is getoetst aan de BBT-documenten.

Rechtsvraag

Zijn er nieuwe feiten of omstandigheden op grond waarvan tot intrekking of wijziging van de vergunningen dient te worden overgegaan?

Uitspraak

De rechtbank zal beoordelen of de door eisers aan hun intrekkingverzoek ten grondslag gelegde aspecten zijn betrokken in de besluiten omtrent vergunningverlening, alsmede of deze aspecten zijn te kwalificeren als technische ontwikkelingen of ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Hierbij neemt zij in aanmerking dat artikelen 2.30, 2.31 en 2.33 van de Wabo er niet toe strekken dat verweerder doorlopend gehouden is reeds verleende vergunningen te bezien aan niet gewijzigde BBT-documenten. Het gaat per slot van rekening om technische ontwikkelingen, respectievelijk ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. De enkele omstandigheid dat de inrichting, als gevolg van de RIE, thans een IPPC-installatie omvat, leidt niet tot het oordeel dat sprake is van nieuwe feiten of omstandigheden, respectievelijk technische ontwikkelingen, die noodzaken tot intrekking of wijziging van de verleende vergunningen. In het midden kan blijven of dit een relevante wijziging van recht is.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 02-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2015:3745

Zaaknummer: 14-3029

Wetsartikelen: 2.30 Wabo, 2.31 Wabo en 2.33 Wabo

RECHTSPRAAK

Nijmegen/bestemmingsplan 'Nijmegen Oost'***Sportveld. Menselijk stemgeluid. Handhaving openingstijden.***

Hoewel de raad in dit geval voor de beoordeling van een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van de woning van appellante heeft kunnen aansluiten bij de geluidnormen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer, laat dit onverlet dat in het kader van een goede ruimtelijke ordening ook stemgeluid een in aanmerking te nemen geluidbron is. Uit de na de tussenuitspraak overgelegde stukken kan niet eenduidig worden afgeleid of ook stemgeluid is meegenomen in de geluidmetingen van de raad. In elk geval is in de bijlage van het geluidrapport dit niet vermeld als geluidbron. Gelet op de geluidwaarde van 44,6 dB(A) L_{Ar,LT}, die overigens niet in het geluidrapport is vermeld, in relatie tot de geluidnorm van 45 dB(A) L_{Ar,LT} in de avondperiode in het Activiteitenbesluit milieubeheer, is onzeker of de effecten van stemgeluid niet leiden tot een overschrijdingssituatie. Daarmee staat derhalve niet vast dat ter plaatse van de woning van appellante een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd. Vast staat dat de openingstijden niet in de planregels zijn vastgelegd, zodat in zoverre de openingstijden niet zijn verzekerd. Handhaving van de openingstijden is, zo begrijpt de Afdeling de raad, slechts mogelijk op grond van artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht. Hiermee is evenwel in planologisch opzicht onvoldoende anderszins verzekerd dat het sportveld niet open is na 20:00 uur. De Afdeling verwijst in dit verband naar haar uitspraak van 6 augustus 2014, nr. 201203524/1/R1 en acht daarnaast van belang dat de openingstijden ook niet publiekrechtelijk anderszins zijn gewaarborgd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 26-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2699

Zaaknummer: 201306049/2/R2

Wetsartikelen: 461 Sr

RECHTSPRAAK

Haaren/weigering omgevingsvergunning

Reguliere of uitgebreide procedure. Wijziging aanvraag. Vergunning van rechtswege.

Indien de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is, omdat de aangevraagde activiteit binnen de reikwijdte van de in het bestemmingsplan gegeven afwijkingsbevoegdheid valt maar niet binnen de daarvoor geldende beslistermijn een besluit op de aanvraag wordt genomen, volgt uit artikel 3.9, derde lid, van de Wabo, gelezen in verbinding met artikel 4:20b, eerste lid, van de Awb, dat de omgevingsvergunning van rechtswege is verleend, ongeacht of de aangevraagde activiteit voldoet aan de voorwaarden voor toepassing van de in het bestemmingsplan gegeven afwijkingsbevoegdheid. In dit verband moet de reikwijdte van de bevoegdheid om binnenplannen van het bestemmingsplan af te wijken voor een project dus worden onderscheiden van de voorwaarden om toepassing te geven aan de bevoegdheid.

Het college heeft naar aanleiding van een e-mail ten onrechte de ingediende aanvraag aangemerkt als een aanvraag eerste fase waarbij de activiteit milieu als fase 2 wordt aangevraagd. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat het college eerst nadat het een gewijzigde aanvraag heeft ontvangen, dient te beslissen of de reguliere dan wel de uitgebreide voorbereidingsprocedure op een aanvraag van toepassing is. De e-mail betreft, anders dan het college stelt, geen wijziging van de aanvraag.

De rechtbank heeft terecht overwogen dat nu op de aanvraag de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is, het college, gelet op artikel 3.9, eerste lid, van de Wabo, gelezen in samenhang met artikel 4:15, eerste lid, van de Awb, uiterlijk op 20 januari 2014 op de aanvraag diende te beslissen. Aangezien het college niet binnen deze termijn op de aanvraag heeft besloten is de gevraagde vergunning van rechtswege gegeven.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 26-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2683

Zaaknummer: 201410248/1/A1

Wetsartikelen: 2.1 lid 1 onderdeel e Wabo, 2.12 lid 1 aanhef en onderdeel a onder 1° Wabo, 3.7 lid 1 Wabo, 3.9 lid 3 Wabo, 3.10 lid 1 Wabo, 4:15 lid 1 Awb en 4:20b lid 1 Awb

RECHTSPRAAK

Deurne/bestemmingsplan 'Tweede herziening bestemmingsplan Buitengebied'

Pelsdierhouderij. Wet verbod pelsdierhouderij. Omschakeling naar intensieve veehouderij.

Op grond van de planregels is omschakeling van een ander intensieve-veehouderijbedrijf naar een pelsdierhouderij niet toegestaan. De raad heeft aan de planregeling ten grondslag gelegd dat vanwege de op 15 januari 2013 in werking getreden Wet verbod pelsdierhouderijen alleen bestaande pelsdierhouderijen zullen zijn toegestaan gedurende de planperiode. De Afdeling ziet geen aanleiding voor het oordeel dat de raad niet in redelijkheid deze planregeling voor pelsdierhouderijen heeft kunnen opnemen. Dat aan de Wet verbod pelsdierhouderijen geen ruimtelijk motief ten grondslag ligt, leidt niet tot een ander oordeel, nu de raad met de ruimtelijke gevolgen van die wet en de gevolgen voor de uitvoerbaarheid van het plan rekening heeft gehouden.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 26-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2718

Zaaknummer: 201402008/1/R3

Wetsartikelen: 3.1 lid 2 Wro

RECHTSPRAAK

Barneveld/kapvergunningen

Kappen bomen. APV. Ffw. Relativiteitsbeginsel.

De rechtbank heeft niet onderkend dat de belangen van appellanten bij het behoud van een goede kwaliteit van hun leefomgeving in dit geval zo verweven zijn met de algemene belangen die de Ffw beoogt te beschermen, dat niet kan worden geoordeeld dat de betrokken normen van de Ffw kennelijk niet strekken tot bescherming van hun belangen. Voorts is niet onderkend dat de belangen van appellanten bij het behoud van een goede kwaliteit van hun leefomgeving in dit geval zo verweven zijn met de algemene belangen die de APV in dit geval beoogt te beschermen, dat niet kan worden geoordeeld dat de betrokken normen van de APV kennelijk niet strekken tot bescherming van hun belangen.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 26-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2707

Zaaknummer: 201409912/1/A1

Wetsartikelen: 75d Ffw, 8:69a Awb en APV Barneveld

RECHTSPRAAK

Utrechtse Heuvelrug/omgevingsvergunning vergroten woning

Beleidsregels. Hardheidsclausule.

De rechtbank heeft terecht overwogen dat de hardheidsclausule in de Beleidsregel niet te ruim en daarmee ook niet onverbindend is. Hierbij heeft zij terecht in aanmerking genomen dat de hardheidsclausule slechts kan worden toegepast binnen de reikwijdte van artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onderdeel a, onder 2°, van de Wabo in samenhang gelezen met artikel 4 van bijlage II bij het Bor. Het bouwplan voldoet aan de van toepassing zijnde voorwaarden in artikel 4 van bijlage II bij het Bor. Het bestaan van die hardheidsclausule betekent, zoals de rechtbank met juistheid heeft overwogen, ook niet dat de toepassing van artikel 2.12, eerste lid, aanhef en onderdeel a, onder 3°, van de Wabo kan worden omzeild.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2504

Zaaknummer: 201406873/1/A1

Wetsartikelen: 2.12 lid 1 aanhef en onderdeel a aanhef en onder 2° en 3° Wabo, 2.12 lid 1a onderdeel 1 en 2 Wabo en 4 bijlage II Bor

RECHTSPRAAK

Amsterdam/APV

Evenementen. Strijd met bestemmingsplan. APV. Evenementenvergunning.

In de APV is bepaald dat de burgemeester een evenementenvergunning kan weigeren als naar zijn oordeel het evenement zich niet verdraagt met het karakter of de bestemming van de plaats waar het wordt gehouden. Weliswaar zijn in casu de evenementen in strijd met het bestemmingsplan, maar dit betekent niet zonder meer dat de evenementenvergunningen dienden te worden geweigerd. Het desbetreffende artikel van de APV voorziet in een bevoegdheid tot weigering van de vergunning. Louter ruimtelijke belangen kunnen niet aan verlening van de evenementenvergunningen in de weg staan. De relevante artikelen van de APV zijn immers geplaatst in hoofdstuk 2 van de APV, met het opschrift 'Orde en veiligheid'. Gezien de plaats van deze bepalingen in de APV, kan een evenementenvergunning slechts in verband met het belang van orde en veiligheid worden geweigerd. Gelet hierop is, anders dan waarvan de rechtbank is uitgegaan, in het kader van de belangenafweging die de burgemeester ingevolge de APV dient te maken niet bepalend of een omgevingsvergunning kan worden verleend.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 01-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2028

Zaaknummer: 201404881/1/A3

RECHTSPRAAK

Bloemendaal/bestemmingsplan 'Bloemendaal 2012'

Omvang van geschil. Aanvullen van gronden. Efficiënte geschilbeslechting.

Gelet op het belang van een efficiënte geschilbeslechting, alsmede de rechtszekerheid van de andere belanghebbenden, kan in het licht van de goede procesorde in een procedure tegen besluiten waarbij veel uiteenlopende belangen zijn betrokken, zoals een bestemmingsplan of andere besluiten op het gebied van het omgevingsrecht, niet worden aanvaard dat de omvang van het geschil na afloop van de beroepstermijn of de gegeven termijn voor het aanvullen van de gronden wordt uitgebreid door het aanvechten van een nieuw besluitonderdeel.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 03-06-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:1722

Zaaknummer: 201403153/1/R1

RECHTSPRAAK

Oisterwijk/bestemmingsplan 'Woongebieden Oisterwijk'

***Wijzigingsbevoegdheid. Autoreparatiebedrijf. Concrete invulling.
Maximale invulling. VNG-brochure. Voorwaardelijke verplichting.***

Naar het oordeel van de Afdeling heeft de raad er op basis van de Quicksan 2014 niet van kunnen uitgaan dat ter plaatse van de als 'Wro-zone wijzigingsgebied-3' aangewezen gronden een invulling mogelijk is waarbij sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bij deze wijzigingsbevoegdheid is ten onrechte geen rekening gehouden met de maximale planologische mogelijkheden op het perceel van appellant, te weten een autoreparatiebedrijf met een spuiterij en een plaatwerkerij. De Quicksan 2014 is voor wat betreft de geur- en geluidsbelasting gebaseerd op de vergunde situatie. Die komt echter niet overeen met de maximale planologische mogelijkheden op het perceel. Daarbij wijst de Afdeling er nog op dat indien de raad een zogenoemde dove gevel als bedoeld in artikel 1b, vierde lid, van de Wet geluidhinder vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk vindt aan de oostgevel van het voorziene complex, hij dit in het plan had moeten verzekeren.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 19-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2646

Zaaknummer: 201500420/1/R3

Wetsartikelen: 3.6 lid 1 Wro en 1b lid 4 Wgh

RECHTSPRAAK

Bergen/handhaving

Bouwen in strijd met bestemmingsplan. Wabo. Grondslag handhaving.

Het gebruiken in de zin van bouwen in strijd met regels van een bestemmingsplan is eerst met de inwerkingtreding van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wabo op 1 oktober 2010 verboden geworden. Nu de wijzigingen aan de bouwwerken grotendeels voor die datum zijn aangebracht, is in zoverre geen sprake van een overtreding van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wabo.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 19-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2659

Zaaknummer: 201409484/1/A1

Wetsartikelen: 2.1 lid 1 aanhef en onderdeel c Wabo

RECHTSPRAAK

GS van Noord-Holland/weigering omgevingsvergunning

Windmolens. Redelijke termijn. Provinciale verordening. Weigering omgevingsverordening.

dfsdf

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 19-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2660

Zaaknummer: 201408624/1/A1

RECHTSPRAAK

**Langedijk/bestemmingsplan 'Facetbestemmingsplan
bestemming Gemengd Noord- en Zuid-Scharwoude'**

***Supermarkt. Parkeren. Reparatiewet BZK 2014 (Stb. 2014, 458).
Parkeernormen. Bouwverordening. CROW kencijfers.***

Het onderhavige bestemmingsplan is vastgesteld na de inwerkingtreding van de Reparatiewet BZK 2014. Artikel 8, vijfde lid, van de Woningwet, zoals dat luidde voor de inwerkingtreding van de Reparatiewet BZK 2014, heeft derhalve voor dit bestemmingsplan zijn gelding verloren. Dit betekent dat de parkeernormen uit de bouwverordening geen gelding meer hebben voor het plangebied. Het bestemmingsplan bevat evenmin parkeernormen. Dit heeft tot gevolg dat bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning niet kan worden getoetst aan door de raad vastgestelde parkeernormen. Anders dan appellant betoogt, betekent dit niet dat de raad bij de vaststelling van een bestemmingsplan in het kader van zijn beoordeling of sprake is van een goede ruimtelijke ordening geen gewicht kan toekennen aan de parkeerbehoefte van een ruimtelijke ontwikkeling. De raad dient bij zijn beoordeling of ter plaatse van het perceel kan worden voorzien in een supermarkt na te gaan of deze functie vanwege onder meer de verkeersaantrekkende werking en de parkeerbehoefte passend is. Dit staat los van de vraag of in het kader van de verlening van een omgevingsvergunning kan worden getoetst of voldoende parkeerplaatsen beschikbaar zijn.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 19-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2634

Zaaknummer: 201502255/1/R1

Wetsartikelen: 8 lid 5 Wonw, 133 Wonw en XXIII onderdeel c en h Reparatiewet BZK 2014

RECHTSPRAAK

Zwijndrecht/bestemmingsplan 'Woonzorgcentrum, Heerjansdam'

Geluidhinder. Overbelaste situatie. Geringe toename.

Tussen partijen is niet in geschil dat sprake is van een uit akoestisch oogpunt overbelaste situatie. Uit het bestreden besluit blijkt niet waarom de raad van mening is dat een toename van de geluidsbelasting, hoe gering ook, onder die omstandigheden desondanks aanvaardbaar is. De enkele stelling van de raad dat de verwachte toename van geluidsbelasting niet hoorbaar is en daarom niet zal leiden tot een toename van ondervonden hinder, acht de Afdeling in dit verband onvoldoende draagkrachtig.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2482

Zaaknummer: 201405450/1/R4

Wetsartikelen: 3:46 Awb

RECHTSPRAAK

Amsterdam

Openbare ruimte. Muziekevenementen en festivals. Geluid. Akoestisch onderzoek. Milieuvergunning. Beoordeling maximale mogelijkheden.

Met betrekking tot een evenemententerrein ligt het op de weg van de planwetgever om nadere regels te stellen, indien dat uit een oogpunt van de ruimtelijke aanvaardbaarheid van een evenemententerrein op een bepaalde locatie van belang is. Nu er in het geheel geen akoestisch onderzoek is verricht, is de Afdeling van oordeel dat de raad niet inzichtelijk heeft gemaakt of het houden van muziekevenementen en festivals in zowel de bestaande hallen als op het buitenterrein van de Amsterdam RAI ruimtelijk aanvaardbaar is zonder het daartoe opnemen van regels in het plan. Hierbij is van belang dat aan de verleende milieuvergunning van 15 december 1999 geen planologische rechten kunnen worden ontleend, daargelaten de vraag of het buitenterrein van de Amsterdam RAI deel uitmaakt van deze vergunning. Voorts is de Afdeling van oordeel dat, anders dan waar de raad van uit is gegaan, op grond van het voorheen geldende bestemmingsplan 'RAI e.o.' op het buitenterrein van de Amsterdam RAI waaraan de bestemming 'Openbare ruimte behorende bij tentoonstellings- en congresruimte' was toegekend ingevolge artikel 4, eerste lid, van de planvoorschriften geen muziekevenementen en festivals waren toegestaan. Hierbij wordt in aanmerking genomen dat het gebruiken van de openbare ruimte ten behoeve van de tentoonstellings- en congresruimte naar het oordeel van de Afdeling niet betekent dat in de openbare ruimte zelf muziekevenementen en festivals waren toegestaan.

Anders dan bij de toepassing van de Wabo is bij de vaststelling van een bestemmingsplan een beoordeling nodig op basis van de maximale mogelijkheden die het plan biedt. In de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel e, van de Wabo kunnen niet alle gevolgen die ruimtelijk relevant zijn worden betrokken.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2476

Zaaknummer: 201502301/1/R6

Wetsartikelen: 1.1 WMB en 2.1 lid 1 aanhef en onderdeel e Wabo

RECHTSPRAAK

Eemsmond/bestemmingsplan 'Uithuizen [locatie]'

Natura 2000-gebied. Aanhaakregeling Wabo. Passende beoordeling en MER. Onvoldoende onderzoek.

In de planregels is bepaald dat het college van burgemeester en wethouders bij het toestaan van bouwwerken en werken en werkzaamheden rekening zal houden met de specifieke bescherming en instandhouding van het Natura 2000-gebied Waddengebied door het voorkomen van significant negatieve aantasting van de natuurlijke kenmerken van de gebieden. Deze bepaling houdt een opdracht aan het college van burgemeester en wethouders in om op een zodanige manier gebruik te maken van de het college van burgemeester en wethouders op grond van de Wabo en het bestemmingsplan toekomende bevoegdheden, dat strijd met de NB-wet 1998 wordt voorkomen. Anders dan de raad stelt, bevat deze bepaling daarmee een, voor het college van burgemeester en wethouders bindende, instructienorm die een resultaatsverplichting inhoudt en tegelijkertijd een dwingende toetsingsgrond voor omgevingsvergunningen die bij het college van burgemeester en wethouders worden aangevraagd en die zien op activiteiten waarvoor het plan regels stelt. Op grond van artikel 2.27 van de Wabo is het bevoegd gezag voor een eventuele vergunning op grond van de NB-wet 1998, doorgaans het college van gedeputeerde staten, bevoegd te beslissen over de verlening van een verklaring van geen bedenkingen en daarmee verantwoordelijk voor de beoordeling of de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning wordt aangevraagd in overeenstemming is met de NB-wet 1998. De regeling in het bestemmingsplan heeft echter als strekking die toetsing ook door het college van burgemeester en wethouders te laten verrichten. Nu die toetsing in het stelsel van de Wabo en de NB-wet 1998 is voorbehouden aan het bevoegd gezag op grond van die laatstgenoemde wet, verdraagt artikel 7, lid 7.3, van de planregels zich naar het oordeel van de Afdeling niet met artikel 47b van de NB-wet 1998 en artikel 2.27, eerste lid, van de Wabo.

De conclusie in de plantoelichting dat op grond van het gebruik van chemische luchtwassers, de aanleg van erfbeplanting en de afstand tot het Natura 2000-gebied de Waddenzee, het plan geen negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied de Waddenzee, is niet met berekeningen of concrete getallen onderbouwd. Door het ontbreken

van berekeningen van de stikstofdepositie als gevolg van het plan en het ontbreken van berekeningen van de invloed van de omgeving op deze stikstofdepositie is niet vast te stellen of en in welke mate het plan een significant effect heeft op het Natura 2000-gebied de Waddenzee. Daarbij neemt de Afdeling voorts in aanmerking dat in de plantoelichting uitsluitend is ingegaan op de gevolgen voor het Natura 2000-gebied de Waddenzee, maar niet, zoals de Stichting Natuur en Milieufederatie Groningen en Stichting 'De Beer Is Los-Eemsmond' terecht stellen, op de gevolgen voor stikstofgevoelige habitattypen in andere nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2471

Zaaknummer: 201402159/1/R4

Wetsartikelen: 19j lid 1 NB-wet 1998, 47b lid 1 NB-wet 1998, 2.27 lid 1 Wabo en 7.2a lid 1 WMB

RECHTSPRAAK

Noord-Beveland/herzieningsverzoek inzake bestemmingsplan 'Centrumplan Wissenkerke'

Ontvankelijkheid bij herzieningsverzoek. Termijn. Invulling van het onredelijk laat-criterium.

In de uitspraak waarvan verzoeker herziening verzoekt, stond een bestemmingsplan ter beoordeling dat voorziet in de bouw van een supermarkt. De beroepen tegen het bestemmingsplan zijn in de uitspraak ongegrond verklaard. Het bestemmingsplan is in stand gebleven. Het bestemmingsplan is aan te merken als een toestemming, waarvan een andere belanghebbende dan de appellanten, namelijk de supermarktexploitant, gebruik maakt. Gelet op deze omstandigheden weegt het belang bij rechtszekerheid van de supermarktexploitant zodanig zwaar dat het hanteren van een termijn van één jaar voor het indienen van een verzoek om herziening in dit geval niet aanvaardbaar is. Derhalve zal de Afdeling in dit geval bij de invulling van het 'onredelijk laat-criterium' uitgaan van een termijn van drie maal zes weken.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 30-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2542

Zaaknummer: 201504655/2/R2

Wetsartikelen: 8:119 lid 1 Awb

RECHTSPRAAK

Culemborg/bestemmingsplan 'Parijsch-Zuid'

Wegverkeerslawaaï. 30 km-zone. Aftrek 5 dB.

De Afdeling is van oordeel dat de raad in casu bij de berekening van de geluidhinder ter plaatse van wegen met een snelheidsregime van maximaal 30 km/u een aftrek van 5 dB heeft mogen hanteren.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 29-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2409

Zaaknummer: 201304862/3/R2

Wetsartikelen: 110g Wgh, 3.4 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 en 5.11 Reken- en meetvoorschrift geluid 2012

RECHTSPRAAK

gedeputeerde staten van Zeeland/omgevingsvergunning***Reactieve aanwijzing. Ontvankelijkheid. Verschoonbaarheid.***

De Afdeling is van oordeel dat de overschrijding van de beroepstermijn door burgemeester en wethouders verschoonbaar is. Dat burgemeester en wethouders wel binnen de in de tweede publicatie vermelde termijn beroep hebben ingesteld, doet daar niet aan af. Daartoe neemt de Afdeling in aanmerking dat burgemeester en wethouders op de hoogte konden en derhalve moesten zijn van de omstandigheid dat met de terinzagelegging van het bestemmingplan en daarbij behorende stukken, waaronder het aanwijzingsbesluit, de beroepstermijn was aangevangen. Voorts overweegt de Afdeling dat burgemeester en wethouders ingevolge artikel 3.8, zesde lid, van de Wro, zelf zijn belast met de bekendmaking en terinzagelegging van een aanwijzingsbesluit en dat mitsdien ook door hen de beroepstermijn gekoppeld aan de terinzagelegging wordt bepaald. Gelet hierop kan niet worden aanvaard dat door het nogmaals bekendmaken en terinzageleggen van het aanwijzingsbesluit en het binnen de daarmee gegeven termijn indienen van een beroepsschrift, de overschrijding door burgemeester en wethouders van de beroepstermijn verschoonbaar is

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 29-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2363

Zaaknummer: 201407048/1/R2

Wetsartikelen: 3.8 lid 4 Wro, 4.2 Wro, 4.4 Wro en 6:11 Awb

RECHTSPRAAK

Haaren/omgevingsvergunning

Plattelandswoning. Bevoegdheid. Verklaring van geen bedenkingen. Relativiteitsbeginsel. Woon- en leefklimaat.

Een besluit dat een verklaring van geen bedenkingen nooit is vereist, kan niet worden aangemerkt als een aanwijzing van een categorie van gevallen. Daarnaast kan de bevoegdheid tot het maken van uitzonderingen als bedoeld in het derde lid van artikel 6.5 van het Bor naar zijn aard niet worden gebruikt om de hoofdregel, als neergelegd in het eerste lid van dit artikel, geheel te ontgaan. De Afdeling is dan ook van oordeel dat een aanwijzing als hier aan de orde in strijd is met artikel 6.5 van het Bor en derhalve onverbindend is.

Degene die een agrarisch bedrijf voert kan, omdat hij geconfronteerd kan worden met klachten van de bewoners van een plattelandswoning over die milieugevolgen, aanvoeren dat in het plangebied vanwege de milieugevolgen van zijn bedrijf, waaronder de geur- en geluidbelasting ter plaatse van de plattelandswoning, geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd. Artikel 8:69a van de Awb staat in zoverre dan ook niet in de weg aan vernietiging van het bij de rechtbank bestreden besluit op die grond.

Anders dan de rechtbank heeft overwogen, brengt de omstandigheid dat een woning onder de werking van de Wet plattelandswoningen valt, niet met zich dat het ervoor moet worden gehouden dat ter plaatse van de woning een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 29-07-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2364

Zaaknummer: 201408339/1/A1

Wetsartikelen: 1.1a Wabo, 2.12 lid 1 aanhef en onderdeel a onder 3° Wabo, 2.14 Wabo, 6.5 lid 3 Bor, 11.1 lid 1 WMB en 8:69a Awb

ANNOTATIE

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

1. In het tweede kwartaal van 2015 zijn er vier uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State die een gemeenschappelijke thema kennen dat de gemoederen steeds meer bezig lijkt te houden: teelt- en spuitvrije zones langs landbouwgebieden. Reden genoeg om hier wat langer bij stil te staan.

2. Woningen en agrarische bedrijfswoningen zijn evident gevoelige objecten. Uit de uitspraak van 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1007, OGR 2015-0086) volgt echter ook dat panden waar detailhandel en kantoren zijn toegestaan als gevoelige bestemming dienen te worden aangemerkt omdat dit functies zijn waar mensen langdurig verblijven waardoor de kans op blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen aanwezig is. Als gevolg van dit criterium 'langdurig verblijf met kans op blootstelling' bepaalde de Afdeling in een andere uitspraak van eveneens 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:998, OGR 2015-0087) dat een fietspad niet als gevoelig object kwalificeert. Een groenvoorziening waar speeltoestellen planologisch zijn toegestaan – en waar dus feitelijk een speeltuin(tje) kan worden gerealiseerd – kwalificeert wel weer als gevoelig object blijkens de uitspraak van de Afdeling van 27 mei 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1698, OGR 2015-0133).

3. Bij het bestemmen van teelt- en spuitvrije zones langs landbouwgebieden dient volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling onderscheid te worden gemaakt tussen enerzijds de vraag of een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd en anderzijds de vraag of de agrarische bedrijfsvoering door een bestemmingsplan wordt beperkt (zie bijv. ABRvS 5 maart 2014, 201302600/1, ECLI:NL:RVS:2014:736). Dat betekent dat indien een nieuwe gevoelige bestemming wordt mogelijk gemaakt op een afstand van minder dan 50 meter van landbouwgronden die worden bespoten met gewasbeschermingsmiddelen, zonder deugdelijke motivering waaruit blijkt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd, die de toets van de Afdeling niet zal doorstaan. Zie hiertoe de uitspraak van de Afdeling van 24 juni 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1945, OGR 2015-0154). Omgekeerd volgt uit diezelfde uitspraak dat een historisch gegroeide situatie waarbij bestaande woningen op een afstand van minder dan 50 meter van landbouwgronden liggen (enkel) in strijd kan zijn met

een goede ruimtelijke ordening indien blijkt dat de nadelige gevolgen hiervan zo groot zijn dat deze in redelijkheid niet langer aanvaardbaar kunnen worden geacht. Dat is met name het geval indien de gezondheid van omwonenden niet kan worden gegarandeerd. Een dergelijke stelling dient overigens wel onderbouwd te worden met feiten en omstandigheden door degene die deze stelling inneemt. In de eerder genoemde uitspraak van 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1007, OGR 2015-0086) was eveneens sprake van een historisch gegroeide situatie met woningen op een afstand van minder dan 50 meter van gronden waarop gewassen worden gekweekt. In die zaak werd door de gemeenteraad van Buren gewezen op een rapport van de Gezondheidsraad van 29 januari 2014, waaruit zou volgen dat nader onderzoek nodig is naar de effecten van gewasbeschermingsmiddelen voor de gezondheid van omwonenden. Daarnaast voerde de raad aan dat de financiële middelen zouden ontbreken om de bestaande woningen weg te bestemmen en de bewoners daarvoor door middel van planschade tegemoet te komen. Onder die omstandigheden en bij het ontbreken van stukken waaruit volgt dat de gezondheid van omwonenden in het geding zou komen, oordeelde de Afdeling dat de raad mocht concluderen dat de nabijheid van boomgaarden bij de bestaande woningen niet ruimtelijk onaanvaardbaar was.

4. Bovenstaande uitspraken laten de beoordeling zien vanuit het perspectief van omwonenden van gronden waarop gewassen worden gekweekt/verbouwd. De uitspraak van de Afdeling van 27 mei 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1698, OGR 2015-0133) toont de casuïstiek echter vanuit het perspectief van de agrariër. In casu werden op een afstand van 27 meter van de grens van een bedrijfsterrein nieuwe woningen met tuinen voorzien en werden op een afstand van ongeveer 17 meter speelvoorzieningen mogelijk gemaakt. De betreffende agrariër kwam tegen deze bestemming op met de stelling dat hij hierdoor in zijn bedrijfsvoering werd beperkt. De Afdeling ging echter niet in deze stelling mee omdat in het in opdracht van de gemeente uitgevoerde onderzoek terecht was uitgegaan van:

- de representatieve bedrijfssituatie bestaande uit de feitelijke bedrijfsvoering;
- rekening houdend met de spuitmachine waarvan binnen het bedrijf gebruik wordt gemaakt;
- uitgaande van het meest toxische middel;
- rekening houdend met beperkingen in spuittechnieken als gevolg van aanwezige watergangen;
- en rekening houdend met het feit dat alleen wordt gespoten wanneer de wind vanuit het noorden komt om drift naar de watergang aan de noordzijde te voorkomen.

Aangezien het nieuwe plangebied van het agrarisch perceel werd gescheiden door de

watergang die nu juist driftvrij werd gehouden, werd de kans op blootstelling van de bewoners van de nieuwe wijk verwaarloosbaar geacht. Onder deze omstandigheden werd een zone kleiner van 50 meter ruimtelijk aanvaardbaar geacht.

5. Kort samengevat geldt dus dat het in bestemmingsplannen hanteren van een bufferzone in het belang van de bescherming van de gezondheid van omwonenden goed onderbouwd dient te worden. Het hanteren van een afstand van 50 meter tussen percelen waarop gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en gevoelige objecten wordt daarbij in beginsel geaccepteerd. De omstandigheden van het geval – aard van gewassen, de spuittechniek, toxiciteit van de gewasbeschermingsmiddelen en dergelijke waardoor minder gevaar en risico zou kunnen bestaan en dus een kortere afstand al voldoende kan zijn – kunnen meebrengen dat het bevoegd gezag deugdelijk moet motiveren waarom is gekozen voor een bufferzone met een beperktere omvang/breedte. Aan die motivering worden zwaardere eisen gesteld op het moment dat door derden wordt bestreden dat de bufferzone noodzakelijk is en onnodig beperkend werkt.

ANNOTATIE

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

1. In het tweede kwartaal van 2015 zijn er vier uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State die een gemeenschappelijke thema kennen dat de gemoederen steeds meer bezig lijkt te houden: teelt- en spuitvrije zones langs landbouwgebieden. Reden genoeg om hier wat langer bij stil te staan.

2. Woningen en agrarische bedrijfswoningen zijn evident gevoelige objecten. Uit de uitspraak van 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1007, OGR 2015-0086) volgt echter ook dat panden waar detailhandel en kantoren zijn toegestaan als gevoelige bestemming dienen te worden aangemerkt omdat dit functies zijn waar mensen langdurig verblijven waardoor de kans op blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen aanwezig is. Als gevolg van dit criterium 'langdurig verblijf met kans op blootstelling' bepaalde de Afdeling in een andere uitspraak van eveneens 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:998, OGR 2015-0087) dat een fietspad niet als gevoelig object kwalificeert. Een groenvoorziening waar speeltoestellen planologisch zijn toegestaan – en waar dus feitelijk een speeltuin(tje) kan worden gerealiseerd – kwalificeert wel weer als gevoelig object blijkens de uitspraak van de Afdeling van 27 mei 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1698, OGR 2015-0133).

3. Bij het bestemmen van teelt- en spuitvrije zones langs landbouwgebieden dient volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling onderscheid te worden gemaakt tussen enerzijds de vraag of een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd en anderzijds de vraag of de agrarische bedrijfsvoering door een bestemmingsplan wordt beperkt (zie bijv. ABRvS 5 maart 2014, 201302600/1, ECLI:NL:RVS:2014:736). Dat betekent dat indien een nieuwe gevoelige bestemming wordt mogelijk gemaakt op een afstand van minder dan 50 meter van landbouwgronden die worden bespoten met gewasbeschermingsmiddelen, zonder deugdelijke motivering waaruit blijkt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd, die de toets van de Afdeling niet zal doorstaan. Zie hiertoe de uitspraak van de Afdeling van 24 juni 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1945, OGR 2015-0154). Omgekeerd volgt uit diezelfde uitspraak dat een historisch gegroeide situatie waarbij bestaande woningen op een afstand van minder dan 50 meter van landbouwgronden liggen (enkel) in strijd kan zijn met

een goede ruimtelijke ordening indien blijkt dat de nadelige gevolgen hiervan zo groot zijn dat deze in redelijkheid niet langer aanvaardbaar kunnen worden geacht. Dat is met name het geval indien de gezondheid van omwonenden niet kan worden gegarandeerd. Een dergelijke stelling dient overigens wel onderbouwd te worden met feiten en omstandigheden door degene die deze stelling inneemt. In de eerder genoemde uitspraak van 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1007, OGR 2015-0086) was eveneens sprake van een historisch gegroeide situatie met woningen op een afstand van minder dan 50 meter van gronden waarop gewassen worden gekweekt. In die zaak werd door de gemeenteraad van Buren gewezen op een rapport van de Gezondheidsraad van 29 januari 2014, waaruit zou volgen dat nader onderzoek nodig is naar de effecten van gewasbeschermingsmiddelen voor de gezondheid van omwonenden. Daarnaast voerde de raad aan dat de financiële middelen zouden ontbreken om de bestaande woningen weg te bestemmen en de bewoners daarvoor door middel van planschade tegemoet te komen. Onder die omstandigheden en bij het ontbreken van stukken waaruit volgt dat de gezondheid van omwonenden in het geding zou komen, oordeelde de Afdeling dat de raad mocht concluderen dat de nabijheid van boomgaarden bij de bestaande woningen niet ruimtelijk onaanvaardbaar was.

4. Bovenstaande uitspraken laten de beoordeling zien vanuit het perspectief van omwonenden van gronden waarop gewassen worden gekweekt/verbouwd. De uitspraak van de Afdeling van 27 mei 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1698, OGR 2015-0133) toont de casuïstiek echter vanuit het perspectief van de agrariër. In casu werden op een afstand van 27 meter van de grens van een bedrijfsterrein nieuwe woningen met tuinen voorzien en werden op een afstand van ongeveer 17 meter speelvoorzieningen mogelijk gemaakt. De betreffende agrariër kwam tegen deze bestemming op met de stelling dat hij hierdoor in zijn bedrijfsvoering werd beperkt. De Afdeling ging echter niet in deze stelling mee omdat in het in opdracht van de gemeente uitgevoerde onderzoek terecht was uitgegaan van:

- de representatieve bedrijfssituatie bestaande uit de feitelijke bedrijfsvoering;
- rekening houdend met de spuitmachine waarvan binnen het bedrijf gebruik wordt gemaakt;
- uitgaande van het meest toxische middel;
- rekening houdend met beperkingen in spuittechnieken als gevolg van aanwezige watergangen;
- en rekening houdend met het feit dat alleen wordt gespoten wanneer de wind vanuit het noorden komt om drift naar de watergang aan de noordzijde te voorkomen.

Aangezien het nieuwe plangebied van het agrarisch perceel werd gescheiden door de

watergang die nu juist driftvrij werd gehouden, werd de kans op blootstelling van de bewoners van de nieuwe wijk verwaarloosbaar geacht. Onder deze omstandigheden werd een zone kleiner van 50 meter ruimtelijk aanvaardbaar geacht.

5. Kort samengevat geldt dus dat het in bestemmingsplannen hanteren van een bufferzone in het belang van de bescherming van de gezondheid van omwonenden goed onderbouwd dient te worden. Het hanteren van een afstand van 50 meter tussen percelen waarop gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en gevoelige objecten wordt daarbij in beginsel geaccepteerd. De omstandigheden van het geval – aard van gewassen, de spuittechniek, toxiciteit van de gewasbeschermingsmiddelen en dergelijke waardoor minder gevaar en risico zou kunnen bestaan en dus een kortere afstand al voldoende kan zijn – kunnen meebrengen dat het bevoegd gezag deugdelijk moet motiveren waarom is gekozen voor een bufferzone met een beperktere omvang/breedte. Aan die motivering worden zwaardere eisen gesteld op het moment dat door derden wordt bestreden dat de bufferzone noodzakelijk is en onnodig beperkend werkt.

ANNOTATIE

Marieke Kaajan

1. De in deze annotatie te behandelen uitspraken, ECLI:NL:RBMNE:2015:2946, OGR 2015-0127 en ECLI:NL:RVS:2015:1587, OGR 2015-0132 hebben beide betrekking op de vraag waar de bewijslast ligt van een bepaalde stelling. Zij zijn daarmee belangrijk voor de praktijk. De eerste uitspraak gaat over een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan en voor het onderdeel milieu; de tweede over een NB-wetvergunning – maar dat maakt voor de verdeling van de bewijslast niet uit. Beide uitspraken zijn min of meer met elkaar in lijn, wat betreft de verdeling van de bewijslast.

2. Wat is er aan de hand? In de eerste uitspraak (ECLI:NL:RBMNE:2015:2946, OGR 2015-0127) wordt een omgevingsvergunning verleend voor een modelvliegclub. Door eiseres wordt aangevoerd dat de belangen van haar veestapel niet in de belangenafweging zijn meegenomen, terwijl haar koeien door de vliegbewegingen stress ondervinden. Eiseres wijst daarbij op haar specifieke bedrijfsvoering waarbij gedurende het hele jaar zoogkoeien met kalveren op haar weideperceel rondlopen. Uit r.o. 18.2 van de uitspraak blijkt duidelijk dat eiseres dit standpunt, weliswaar voor het eerst ter zitting, nader gemotiveerd en onderbouwd heeft, zodanig dat de rechtbank na een eerste zitting concludeert dat er sprake is van een gebrek in de besluitvorming. Een gebrek dat verweerder, aldus de rechtbank, overigens niet had kunnen voorzien ten tijde van de besluitvorming, maar desondanks een gebrek waardoor het besluit tot verlening van de omgevingsvergunning vernietigd wordt. Reden daarvoor is dat dit ‘voor eiseres belangrijkste aspect in de belangenafweging niet is meegenomen’.

3. De rechtbank zoekt echter ook naar een oplossing – en die oplossing wordt, helaas voor eiseres, bereikt met het in stand laten van de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit. Waarom? Omdat na een eerste zitting tussen partijen is afgesproken dat, indien een minnelijke regeling niet zou kunnen worden bereikt, eiseres een onderzoek zal laten verrichten of het vliegen van modelvliegtuigen effecten heeft op het gedrag van haar koeien. Juist met dit onderzoek zou aangetoond kunnen worden dat het waargenomen gedrag van haar koeien – vernielingen van hekken en slootkanten en verwondingen bij de koeien zelf – op een of andere wijze zou samenhangen met het vliegen door de modelvliegtuigen dat

kennelijk al plaatsvond gedurende de procedure. Eiseres weigert echter dit onderzoek uit te (laten) voeren, omdat dit onderzoek 'emotioneel gezien te veel vergt' en 'zij haar koeien niet (verder) in gevaar wil brengen'. Door niet aan dit onderzoek mee te werken, kan eiseres haar standpunt dat het vliegen effect heeft op haar koeien niet onderbouwen. Er zijn geen andere stukken die het standpunt van eiseres onderbouwen dat juist haar koeien anders dan gemiddeld reageren. Daarmee is geen begin van een verifieerbare onderbouwing van het standpunt van eiseres geleverd. Dit komt naar het oordeel van de rechtbank voor risico van eiseres; de rechtbank concludeert dat verweerder in redelijkheid tot de conclusie heeft kunnen komen dat de aan de vergunning verbonden voorschriften toereikend zijn om mogelijke risico's voor de veestapel van eiseres te voorkomen dan wel te beperken. Formeel had eiseres dus, kort gezegd, een punt; materieel weet eiseres echter hiermee niets te bereiken: de vergunning blijft in stand.

4. In de tweede uitspraak (ECLI:NL:RVS:2015:1587, OGR 2015-0132) is de casus – en de uitkomst – een andere. Hier betreft het een NB-wetvergunning voor het wijzigen c.q. uitbreiden van een bestaande veehouderij. Om te kunnen profiteren van bestaande rechten bij deze vergunningverlening is van belang te weten wat de omvang van deze bestaande rechten is. Dit betreft de vraag naar hetgeen op de referentiedatum (dat is de datum waarop het gebiedsbeschermingsregime van de Habitatrichtlijn van kracht werd) was vergund. En daarover bestaat in die procedure discussie. Verweerder was uitgegaan van een Hinderwetvergunning die in 1980 was verleend; appellanten stelden dat deze vergunning na 1980 van rechtswege gedeeltelijk was vervallen, omdat in de jaren tachtig en begin jaren negentig structureel minder dieren in de inrichting zijn gehouden. Dit zou volgen uit zogeheten 'meitellingen' die appellanten ter onderbouwing van hun betoog hebben overgelegd. De ABRvS volgt appellanten in hun betoog door te stellen dat de met de mittingen vastgestelde afwijkingen ten opzichte van de vergunde dieraantallen zodanig groot zijn, dat deze vallen buiten de normale fluctuaties in de bedrijfsvoering en ook buiten (bedrijfs)modellen waarin rekening wordt gehouden met seizoensvariaties in het veebestand of de gekozen bedrijfsvoering.

5. Daarmee hebben appellanten een begin van bewijs geleverd voor de juistheid van de stelling dat de vergunning voor de veehouderij gedeeltelijk is vervallen, waardoor de bewijslast vervolgens weer bij het college is komen te liggen. Het college heeft evenwel geen concrete gegevens, zoals accountantsgegevens, aan- en verkoopbonnen voor vee of een mestboekhouding, overgelegd, die de dieraantallen in de mittingen zouden weerspreken. Enkele algemene stellingen – dat boeren bijvoorbeeld hun dieraantallen structureel te laag doorgeven en de twijfel over de beschikbaarheid van aan- en verkoopbonnen – kunnen verweerder ook niet helpen. Daardoor concludeert de ABRvS dat verweerder niet kan worden

gevolgd in zijn stelling dat de vergunning uit 1980 niet gedeeltelijk zou zijn vervallen zodat het besluit tot verlening van de NB-wetvergunning – waarbij gebruik is gemaakt van bestaande rechten – vanwege een gebrekkige motivering niet in stand kan blijven.

6. De bewijslastverdeling in deze uitspraken vind ik niet erg opmerkelijk. In de eerste zaak stelt eiseres dat sprake is van een uitzonderlijke situatie – dat haar veebestand ten opzichte van een ‘normaal’ veebestand, kort gezegd, extra gevoelig zou zijn voor overvliegende modelvliegtuigen – maar laat zij na deze uitzonderlijke situatie te bewijzen. Ligt het op weg van verweerder om dit te onderzoeken? Juist daar waar sprake is van een ‘extra gevoelige’ veestapel, ligt het voor de hand om de bewijslast voor deze stelling dáár te leggen waar deze stelling wordt ingenomen en waar deze ook het makkelijkst kan worden bewezen – nog los overigens van het feit dat als het op de weg van verweerder had gelegen om een en ander nader te onderzoeken, mijns inziens verweerder niet kan worden verweten dit onderzoek niet te hebben verricht als medewerking van eiseres hiervoor noodzakelijk is en deze medewerking wordt geweigerd. Had de bewijslast anders gelegen, dan was de uitkomst van de procedure in dit geval waarschijnlijk gelijk geweest.

7. In de tweede procedure is het in beginsel aan verweerder om aannemelijk te maken dat op de juiste wijze de omvang van het bestaande recht is vastgesteld en kan daarvan uit worden gegaan zolang concreet tegenbewijs ontbreekt. Appellanten weten dit tegenbewijs echter aan te leveren door het overleggen van gegevens, en dit tegenbewijs is daarmee zodanig concreet, dat de ABRvS de bewijslast voor de omvang van het bestaande recht weer bij verweerder legt. Zouden appellanten geen concrete gegevens overgelegd hebben, dan had de ABRvS waarschijnlijk eenvoudigweg geconcludeerd dat de stellingen van verweerder onvoldoende weersproken waren. Zie voor een dergelijke situatie ABRvS 24 juni 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1946. Het enige dat tegen deze uitspraak kan worden ingebracht, is dat uit de uitspraak niet duidelijk blijkt of de ABRvS verweerder er concreet op heeft gewezen dat de bewijslast weer bij hem was komen te liggen. Had verweerder wel kunnen weten dat de bewijslast weer was omgekeerd, na de concrete gegevens die door appellanten waren overgelegd? Uiteraard kan verweerder, in de nieuwe beslissing op bezwaar, alsnog met deze concrete gegevens komen – maar was het niet praktischer geweest als de ABRvS verweerder die gelegenheid expliciet had gegeven?

8. Wat verder aan de eerste uitspraak opvalt is het volgende. De rechtbank stelt een gebrek in de besluitvorming vast, waardoor het besluit wordt vernietigd (met, vervolgens, instandlating van de rechtsgevolgen). Dit gebrek wordt gevonden in het feit dat geen onderzoek beschikbaar is waaruit blijkt dat het vliegen met een modelvliegtuig specifiek boven zoekkoeien die met hun kalveren in de wei blijven, geen effect op die koeien heeft. Er zijn slechts verklaringen van veehouders waaruit blijkt dat het vliegen met modelvliegtuigen geen effecten op hun koeien

heeft, maar dat betreft andere koeien. Dit levert, aldus de rechtbank, een gebrek in de besluitvorming op omdat 'dit voor eiseres belangrijkste aspect in de belangenafweging niet is meegenomen', waarbij de rechtbank overigens nog wel de opmerking plaatst dat verweerder dit ten tijde van de besluitvorming niet had kunnen voorzien nu dit cruciale aspect specifiek pas ter zitting duidelijk naar voren is gekomen.

9. Kan verweerder echter wel worden verweten dat de belangenafweging niet correct heeft plaatsgevonden? Temeer nu uit het verdere verloop van de uitspraak blijkt dat eiseres haar standpunt dat sprake zou zijn van een 'bijzondere situatie' niet nader kan onderbouwen en op haar, aldus de rechtbank, wel de bewijslast rustte ten aanzien van dit punt. Hoe kan verweerder verweten worden hiermee ten onrechte geen rekening te hebben gehouden en het besluit in eerste instantie al onvoldoende te hebben gemotiveerd? Anders gezegd: hoe had verweerder er wel rekening mee kunnen houden, als (algemene) informatie over de bijzondere gevoeligheid van het veebestand van eiseres niet bestaat en deze informatie kennelijk alleen met medewerking van eiseres kan worden verkregen? Had het dan ook op dit punt niet op de weg van eiseres gelegen om verweerder deze specifieke gegevens te verstrekken, zodat verweerder, anders dan de rechtbank stelt, nu, bij gebreke van een concrete onderbouwing van de stellingen van eiseres, niet kan worden verweten hiermee geen rekening te hebben gehouden? Temeer nu eiseres vervolgens in de procedure bij de rechtbank haar stelling ook niet nader concreet weet te onderbouwen en de rechtbank vervolgens concludeert dat verweerder in redelijkheid tot de conclusie heeft kunnen komen dat de aan de vergunning verbonden voorschriften toereikend zijn. Had het, kort gezegd, niet meer voor de hand gelegen dat de rechtbank, na eiseres in de gelegenheid te hebben gesteld om haar stellingen nader te onderbouwen, hetgeen vervolgens niet gebeurde, het besluit van verweerder toereikend achtte en dus voldoende gemotiveerd? Uit de uitspraak lijkt te volgen dat alleen omdat een voor eiseres belangrijk aspect niet in de belangenafweging is meegenomen, er een gebrek kleeft aan het besluit. Dat dit belangrijkste aspect later niet nader onderbouwd kan worden is daarbij kennelijk niet meer van belang, iets wat ik toch opmerkelijk vind.

ANNOTATIE

Marieke Kaajan

1. De in deze annotatie te behandelen uitspraken, ECLI:NL:RBMNE:2015:2946, OGR 2015-0127 en ECLI:NL:RVS:2015:1587, OGR 2015-0132 hebben beide betrekking op de vraag waar de bewijslast ligt van een bepaalde stelling. Zij zijn daarmee belangrijk voor de praktijk. De eerste uitspraak gaat over een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan en voor het onderdeel milieu; de tweede over een NB-wetvergunning – maar dat maakt voor de verdeling van de bewijslast niet uit. Beide uitspraken zijn min of meer met elkaar in lijn, wat betreft de verdeling van de bewijslast.

2. Wat is er aan de hand? In de eerste uitspraak (ECLI:NL:RBMNE:2015:2946, OGR 2015-0127) wordt een omgevingsvergunning verleend voor een modelvliegclub. Door eiseres wordt aangevoerd dat de belangen van haar veestapel niet in de belangenafweging zijn meegenomen, terwijl haar koeien door de vliegbewegingen stress ondervinden. Eiseres wijst daarbij op haar specifieke bedrijfsvoering waarbij gedurende het hele jaar zoogkoeien met kalveren op haar weideperceel rondlopen. Uit r.o. 18.2 van de uitspraak blijkt duidelijk dat eiseres dit standpunt, weliswaar voor het eerst ter zitting, nader gemotiveerd en onderbouwd heeft, zodanig dat de rechtbank na een eerste zitting concludeert dat er sprake is van een gebrek in de besluitvorming. Een gebrek dat verweerder, aldus de rechtbank, overigens niet had kunnen voorzien ten tijde van de besluitvorming, maar desondanks een gebrek waardoor het besluit tot verlening van de omgevingsvergunning vernietigd wordt. Reden daarvoor is dat dit ‘voor eiseres belangrijkste aspect in de belangenafweging niet is meegenomen’.

3. De rechtbank zoekt echter ook naar een oplossing – en die oplossing wordt, helaas voor eiseres, bereikt met het in stand laten van de rechtsgevolgen van het vernietigde besluit. Waarom? Omdat na een eerste zitting tussen partijen is afgesproken dat, indien een minnelijke regeling niet zou kunnen worden bereikt, eiseres een onderzoek zal laten verrichten of het vliegen van modelvliegtuigen effecten heeft op het gedrag van haar koeien. Juist met dit onderzoek zou aangetoond kunnen worden dat het waargenomen gedrag van haar koeien – vernielingen van hekken en slootkanten en verwondingen bij de koeien zelf – op een of andere wijze zou samenhangen met het vliegen door de modelvliegtuigen dat

kennelijk al plaatsvond gedurende de procedure. Eiseres weigert echter dit onderzoek uit te (laten) voeren, omdat dit onderzoek 'emotioneel gezien te veel vergt' en 'zij haar koeien niet (verder) in gevaar wil brengen'. Door niet aan dit onderzoek mee te werken, kan eiseres haar standpunt dat het vliegen effect heeft op haar koeien niet onderbouwen. Er zijn geen andere stukken die het standpunt van eiseres onderbouwen dat juist haar koeien anders dan gemiddeld reageren. Daarmee is geen begin van een verifieerbare onderbouwing van het standpunt van eiseres geleverd. Dit komt naar het oordeel van de rechtbank voor risico van eiseres; de rechtbank concludeert dat verweerder in redelijkheid tot de conclusie heeft kunnen komen dat de aan de vergunning verbonden voorschriften toereikend zijn om mogelijke risico's voor de veestapel van eiseres te voorkomen dan wel te beperken. Formeel had eiseres dus, kort gezegd, een punt; materieel weet eiseres echter hiermee niets te bereiken: de vergunning blijft in stand.

4. In de tweede uitspraak (ECLI:NL:RVS:2015:1587, OGR 2015-0132) is de casus – en de uitkomst – een andere. Hier betreft het een NB-wetvergunning voor het wijzigen c.q. uitbreiden van een bestaande veehouderij. Om te kunnen profiteren van bestaande rechten bij deze vergunningverlening is van belang te weten wat de omvang van deze bestaande rechten is. Dit betreft de vraag naar hetgeen op de referentiedatum (dat is de datum waarop het gebiedsbeschermingsregime van de Habitatrichtlijn van kracht werd) was vergund. En daarover bestaat in die procedure discussie. Verweerder was uitgegaan van een Hinderwetvergunning die in 1980 was verleend; appellanten stelden dat deze vergunning na 1980 van rechtswege gedeeltelijk was vervallen, omdat in de jaren tachtig en begin jaren negentig structureel minder dieren in de inrichting zijn gehouden. Dit zou volgen uit zogeheten 'meitellingen' die appellanten ter onderbouwing van hun betoog hebben overgelegd. De ABRvS volgt appellanten in hun betoog door te stellen dat de met de mittingen vastgestelde afwijkingen ten opzichte van de vergunde dieraantallen zodanig groot zijn, dat deze vallen buiten de normale fluctuaties in de bedrijfsvoering en ook buiten (bedrijfs)modellen waarin rekening wordt gehouden met seizoensvariaties in het veebestand of de gekozen bedrijfsvoering.

5. Daarmee hebben appellanten een begin van bewijs geleverd voor de juistheid van de stelling dat de vergunning voor de veehouderij gedeeltelijk is vervallen, waardoor de bewijslast vervolgens weer bij het college is komen te liggen. Het college heeft evenwel geen concrete gegevens, zoals accountantsgegevens, aan- en verkoopbonnen voor vee of een mestboekhouding, overgelegd, die de dieraantallen in de mittingen zouden weerspreken. Enkele algemene stellingen – dat boeren bijvoorbeeld hun dieraantallen structureel te laag doorgeven en de twijfel over de beschikbaarheid van aan- en verkoopbonnen – kunnen verweerder ook niet helpen. Daardoor concludeert de ABRvS dat verweerder niet kan worden

gevolgd in zijn stelling dat de vergunning uit 1980 niet gedeeltelijk zou zijn vervallen zodat het besluit tot verlening van de NB-wetvergunning – waarbij gebruik is gemaakt van bestaande rechten – vanwege een gebrekkige motivering niet in stand kan blijven.

6. De bewijslastverdeling in deze uitspraken vind ik niet erg opmerkelijk. In de eerste zaak stelt eiseres dat sprake is van een uitzonderlijke situatie – dat haar veebestand ten opzichte van een ‘normaal’ veebestand, kort gezegd, extra gevoelig zou zijn voor overvliegende modelvliegtuigen – maar laat zij na deze uitzonderlijke situatie te bewijzen. Ligt het op weg van verweerder om dit te onderzoeken? Juist daar waar sprake is van een ‘extra gevoelige’ veestapel, ligt het voor de hand om de bewijslast voor deze stelling dáár te leggen waar deze stelling wordt ingenomen en waar deze ook het makkelijkst kan worden bewezen – nog los overigens van het feit dat als het op de weg van verweerder had gelegen om een en ander nader te onderzoeken, mijns inziens verweerder niet kan worden verweten dit onderzoek niet te hebben verricht als medewerking van eiseres hiervoor noodzakelijk is en deze medewerking wordt geweigerd. Had de bewijslast anders gelegen, dan was de uitkomst van de procedure in dit geval waarschijnlijk gelijk geweest.

7. In de tweede procedure is het in beginsel aan verweerder om aannemelijk te maken dat op de juiste wijze de omvang van het bestaande recht is vastgesteld en kan daarvan uit worden gegaan zolang concreet tegenbewijs ontbreekt. Appellanten weten dit tegenbewijs echter aan te leveren door het overleggen van gegevens, en dit tegenbewijs is daarmee zodanig concreet, dat de ABRvS de bewijslast voor de omvang van het bestaande recht weer bij verweerder legt. Zouden appellanten geen concrete gegevens overgelegd hebben, dan had de ABRvS waarschijnlijk eenvoudigweg geconcludeerd dat de stellingen van verweerder onvoldoende weersproken waren. Zie voor een dergelijke situatie ABRvS 24 juni 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1946. Het enige dat tegen deze uitspraak kan worden ingebracht, is dat uit de uitspraak niet duidelijk blijkt of de ABRvS verweerder er concreet op heeft gewezen dat de bewijslast weer bij hem was komen te liggen. Had verweerder wel kunnen weten dat de bewijslast weer was omgekeerd, na de concrete gegevens die door appellanten waren overgelegd? Uiteraard kan verweerder, in de nieuwe beslissing op bezwaar, alsnog met deze concrete gegevens komen – maar was het niet praktischer geweest als de ABRvS verweerder die gelegenheid expliciet had gegeven?

8. Wat verder aan de eerste uitspraak opvalt is het volgende. De rechtbank stelt een gebrek in de besluitvorming vast, waardoor het besluit wordt vernietigd (met, vervolgens, instandlating van de rechtsgevolgen). Dit gebrek wordt gevonden in het feit dat geen onderzoek beschikbaar is waaruit blijkt dat het vliegen met een modelvliegtuig specifiek boven zoekkoeien die met hun kalveren in de wei blijven, geen effect op die koeien heeft. Er zijn slechts verklaringen van veehouders waaruit blijkt dat het vliegen met modelvliegtuigen geen effecten op hun koeien

heeft, maar dat betreft andere koeien. Dit levert, aldus de rechtbank, een gebrek in de besluitvorming op omdat 'dit voor eiseres belangrijkste aspect in de belangenafweging niet is meegenomen', waarbij de rechtbank overigens nog wel de opmerking plaatst dat verweerder dit ten tijde van de besluitvorming niet had kunnen voorzien nu dit cruciale aspect specifiek pas ter zitting duidelijk naar voren is gekomen.

9. Kan verweerder echter wel worden verweten dat de belangenafweging niet correct heeft plaatsgevonden? Temeer nu uit het verdere verloop van de uitspraak blijkt dat eiseres haar standpunt dat sprake zou zijn van een 'bijzondere situatie' niet nader kan onderbouwen en op haar, aldus de rechtbank, wel de bewijslast rustte ten aanzien van dit punt. Hoe kan verweerder verweten worden hiermee ten onrechte geen rekening te hebben gehouden en het besluit in eerste instantie al onvoldoende te hebben gemotiveerd? Anders gezegd: hoe had verweerder er wel rekening mee kunnen houden, als (algemene) informatie over de bijzondere gevoeligheid van het veebestand van eiseres niet bestaat en deze informatie kennelijk alleen met medewerking van eiseres kan worden verkregen? Had het dan ook op dit punt niet op de weg van eiseres gelegen om verweerder deze specifieke gegevens te verstrekken, zodat verweerder, anders dan de rechtbank stelt, nu, bij gebreke van een concrete onderbouwing van de stellingen van eiseres, niet kan worden verweten hiermee geen rekening te hebben gehouden? Temeer nu eiseres vervolgens in de procedure bij de rechtbank haar stelling ook niet nader concreet weet te onderbouwen en de rechtbank vervolgens concludeert dat verweerder in redelijkheid tot de conclusie heeft kunnen komen dat de aan de vergunning verbonden voorschriften toereikend zijn. Had het, kort gezegd, niet meer voor de hand gelegen dat de rechtbank, na eiseres in de gelegenheid te hebben gesteld om haar stellingen nader te onderbouwen, hetgeen vervolgens niet gebeurde, het besluit van verweerder toereikend achtte en dus voldoende gemotiveerd? Uit de uitspraak lijkt te volgen dat alleen omdat een voor eiseres belangrijk aspect niet in de belangenafweging is meegenomen, er een gebrek kleeft aan het besluit. Dat dit belangrijkste aspect later niet nader onderbouwd kan worden is daarbij kennelijk niet meer van belang, iets wat ik toch opmerkelijk vind.

ANNOTATIE

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

1. In het tweede kwartaal van 2015 zijn er vier uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State die een gemeenschappelijke thema kennen dat de gemoederen steeds meer bezig lijkt te houden: teelt- en spuitvrije zones langs landbouwgebieden. Reden genoeg om hier wat langer bij stil te staan.

2. Woningen en agrarische bedrijfswoningen zijn evident gevoelige objecten. Uit de uitspraak van 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1007, OGR 2015-0086) volgt echter ook dat panden waar detailhandel en kantoren zijn toegestaan als gevoelige bestemming dienen te worden aangemerkt omdat dit functies zijn waar mensen langdurig verblijven waardoor de kans op blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen aanwezig is. Als gevolg van dit criterium 'langdurig verblijf met kans op blootstelling' bepaalde de Afdeling in een andere uitspraak van eveneens 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:998, OGR 2015-0087) dat een fietspad niet als gevoelig object kwalificeert. Een groenvoorziening waar speeltoestellen planologisch zijn toegestaan – en waar dus feitelijk een speeltuin(tje) kan worden gerealiseerd – kwalificeert wel weer als gevoelig object blijkens de uitspraak van de Afdeling van 27 mei 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1698, OGR 2015-0133).

3. Bij het bestemmen van teelt- en spuitvrije zones langs landbouwgebieden dient volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling onderscheid te worden gemaakt tussen enerzijds de vraag of een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd en anderzijds de vraag of de agrarische bedrijfsvoering door een bestemmingsplan wordt beperkt (zie bijv. AbRvS 5 maart 2014, 201302600/1, ECLI:NL:RVS:2014:736). Dat betekent dat indien een nieuwe gevoelige bestemming wordt mogelijk gemaakt op een afstand van minder dan 50 meter van landbouwgronden die worden bespoten met gewasbeschermingsmiddelen, zonder deugdelijke motivering waaruit blijkt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd, die de toets van de Afdeling niet zal doorstaan. Zie hiertoe de uitspraak van de Afdeling van 24 juni 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1945, OGR 2015-0154). Omgekeerd volgt uit diezelfde uitspraak dat een historisch gegroeide situatie waarbij bestaande woningen op een afstand van minder dan 50 meter van landbouwgronden liggen (enkel) in strijd kan zijn met

een goede ruimtelijke ordening indien blijkt dat de nadelige gevolgen hiervan zo groot zijn dat deze in redelijkheid niet langer aanvaardbaar kunnen worden geacht. Dat is met name het geval indien de gezondheid van omwonenden niet kan worden gegarandeerd. Een dergelijke stelling dient overigens wel onderbouwd te worden met feiten en omstandigheden door degene die deze stelling inneemt. In de eerder genoemde uitspraak van 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1007, OGR 2015-0086) was eveneens sprake van een historisch gegroeide situatie met woningen op een afstand van minder dan 50 meter van gronden waarop gewassen worden gekweekt. In die zaak werd door de gemeenteraad van Buren gewezen op een rapport van de Gezondheidsraad van 29 januari 2014, waaruit zou volgen dat nader onderzoek nodig is naar de effecten van gewasbeschermingsmiddelen voor de gezondheid van omwonenden. Daarnaast voerde de raad aan dat de financiële middelen zouden ontbreken om de bestaande woningen weg te bestemmen en de bewoners daarvoor door middel van planschade tegemoet te komen. Onder die omstandigheden en bij het ontbreken van stukken waaruit volgt dat de gezondheid van omwonenden in het geding zou komen, oordeelde de Afdeling dat de raad mocht concluderen dat de nabijheid van boomgaarden bij de bestaande woningen niet ruimtelijk onaanvaardbaar was.

4. Bovenstaande uitspraken laten de beoordeling zien vanuit het perspectief van omwonenden van gronden waarop gewassen worden gekweekt/verbouwd. De uitspraak van de Afdeling van 27 mei 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1698, OGR 2015-0133) toont de casuïstiek echter vanuit het perspectief van de agrariër. In casu werden op een afstand van 27 meter van de grens van een bedrijfsterrein nieuwe woningen met tuinen voorzien en werden op een afstand van ongeveer 17 meter speelvoorzieningen mogelijk gemaakt. De betreffende agrariër kwam tegen deze bestemming op met de stelling dat hij hierdoor in zijn bedrijfsvoering werd beperkt. De Afdeling ging echter niet in deze stelling mee omdat in het in opdracht van de gemeente uitgevoerde onderzoek terecht was uitgegaan van:

- de representatieve bedrijfssituatie bestaande uit de feitelijke bedrijfsvoering;
- rekening houdend met de spuitmachine waarvan binnen het bedrijf gebruik wordt gemaakt;
- uitgaande van het meest toxische middel;
- rekening houdend met beperkingen in spuittechnieken als gevolg van aanwezige watergangen;
- en rekening houdend met het feit dat alleen wordt gespoten wanneer de wind vanuit het noorden komt om drift naar de watergang aan de noordzijde te voorkomen.

Aangezien het nieuwe plangebied van het agrarisch perceel werd gescheiden door de

watergang die nu juist driftvrij werd gehouden, werd de kans op blootstelling van de bewoners van de nieuwe wijk verwaarloosbaar geacht. Onder deze omstandigheden werd een zone kleiner van 50 meter ruimtelijk aanvaardbaar geacht.

5. Kort samengevat geldt dus dat het in bestemmingsplannen hanteren van een bufferzone in het belang van de bescherming van de gezondheid van omwonenden goed onderbouwd dient te worden. Het hanteren van een afstand van 50 meter tussen percelen waarop gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en gevoelige objecten wordt daarbij in beginsel geaccepteerd. De omstandigheden van het geval – aard van gewassen, de spuittechniek, toxiciteit van de gewasbeschermingsmiddelen en dergelijke waardoor minder gevaar en risico zou kunnen bestaan en dus een kortere afstand al voldoende kan zijn – kunnen meebrengen dat het bevoegd gezag deugdelijk moet motiveren waarom is gekozen voor een bufferzone met een beperktere omvang/breedte. Aan die motivering worden zwaardere eisen gesteld op het moment dat door derden wordt bestreden dat de bufferzone noodzakelijk is en onnodig beperkend werkt.

ANNOTATIE

mr. D.S.P. Roelands-Fransen

1. In het tweede kwartaal van 2015 zijn er vier uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State die een gemeenschappelijke thema kennen dat de gemoederen steeds meer bezig lijkt te houden: teelt- en spuitvrije zones langs landbouwgebieden. Reden genoeg om hier wat langer bij stil te staan.

2. Woningen en agrarische bedrijfswoningen zijn evident gevoelige objecten. Uit de uitspraak van 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1007, OGR 2015-0086) volgt echter ook dat panden waar detailhandel en kantoren zijn toegestaan als gevoelige bestemming dienen te worden aangemerkt omdat dit functies zijn waar mensen langdurig verblijven waardoor de kans op blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen aanwezig is. Als gevolg van dit criterium 'langdurig verblijf met kans op blootstelling' bepaalde de Afdeling in een andere uitspraak van eveneens 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:998, OGR 2015-0087) dat een fietspad niet als gevoelig object kwalificeert. Een groenvoorziening waar speeltoestellen planologisch zijn toegestaan – en waar dus feitelijk een speeltuin(tje) kan worden gerealiseerd – kwalificeert wel weer als gevoelig object blijkens de uitspraak van de Afdeling van 27 mei 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1698, OGR 2015-0133).

3. Bij het bestemmen van teelt- en spuitvrije zones langs landbouwgebieden dient volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling onderscheid te worden gemaakt tussen enerzijds de vraag of een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd en anderzijds de vraag of de agrarische bedrijfsvoering door een bestemmingsplan wordt beperkt (zie bijv. ABRvS 5 maart 2014, 201302600/1, ECLI:NL:RVS:2014:736). Dat betekent dat indien een nieuwe gevoelige bestemming wordt mogelijk gemaakt op een afstand van minder dan 50 meter van landbouwgronden die worden bespoten met gewasbeschermingsmiddelen, zonder deugdelijke motivering waaruit blijkt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd, die de toets van de Afdeling niet zal doorstaan. Zie hiertoe de uitspraak van de Afdeling van 24 juni 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1945, OGR 2015-0154). Omgekeerd volgt uit diezelfde uitspraak dat een historisch gegroeide situatie waarbij bestaande woningen op een afstand van minder dan 50 meter van landbouwgronden liggen (enkel) in strijd kan zijn met

een goede ruimtelijke ordening indien blijkt dat de nadelige gevolgen hiervan zo groot zijn dat deze in redelijkheid niet langer aanvaardbaar kunnen worden geacht. Dat is met name het geval indien de gezondheid van omwonenden niet kan worden gegarandeerd. Een dergelijke stelling dient overigens wel onderbouwd te worden met feiten en omstandigheden door degene die deze stelling inneemt. In de eerder genoemde uitspraak van 1 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1007, OGR 2015-0086) was eveneens sprake van een historisch gegroeide situatie met woningen op een afstand van minder dan 50 meter van gronden waarop gewassen worden gekweekt. In die zaak werd door de gemeenteraad van Buren gewezen op een rapport van de Gezondheidsraad van 29 januari 2014, waaruit zou volgen dat nader onderzoek nodig is naar de effecten van gewasbeschermingsmiddelen voor de gezondheid van omwonenden. Daarnaast voerde de raad aan dat de financiële middelen zouden ontbreken om de bestaande woningen weg te bestemmen en de bewoners daarvoor door middel van planschade tegemoet te komen. Onder die omstandigheden en bij het ontbreken van stukken waaruit volgt dat de gezondheid van omwonenden in het geding zou komen, oordeelde de Afdeling dat de raad mocht concluderen dat de nabijheid van boomgaarden bij de bestaande woningen niet ruimtelijk onaanvaardbaar was.

4. Bovenstaande uitspraken laten de beoordeling zien vanuit het perspectief van omwonenden van gronden waarop gewassen worden gekweekt/verbouwd. De uitspraak van de Afdeling van 27 mei 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1698, OGR 2015-0133) toont de casuïstiek echter vanuit het perspectief van de agrariër. In casu werden op een afstand van 27 meter van de grens van een bedrijfsterrein nieuwe woningen met tuinen voorzien en werden op een afstand van ongeveer 17 meter speelvoorzieningen mogelijk gemaakt. De betreffende agrariër kwam tegen deze bestemming op met de stelling dat hij hierdoor in zijn bedrijfsvoering werd beperkt. De Afdeling ging echter niet in deze stelling mee omdat in het in opdracht van de gemeente uitgevoerde onderzoek terecht was uitgegaan van:

- de representatieve bedrijfssituatie bestaande uit de feitelijke bedrijfsvoering;
- rekening houdend met de spuitmachine waarvan binnen het bedrijf gebruik wordt gemaakt;
- uitgaande van het meest toxische middel;
- rekening houdend met beperkingen in spuittechnieken als gevolg van aanwezige watergangen;
- en rekening houdend met het feit dat alleen wordt gespoten wanneer de wind vanuit het noorden komt om drift naar de watergang aan de noordzijde te voorkomen.

Aangezien het nieuwe plangebied van het agrarisch perceel werd gescheiden door de

watergang die nu juist driftvrij werd gehouden, werd de kans op blootstelling van de bewoners van de nieuwe wijk verwaarloosbaar geacht. Onder deze omstandigheden werd een zone kleiner van 50 meter ruimtelijk aanvaardbaar geacht.

5. Kort samengevat geldt dus dat het in bestemmingsplannen hanteren van een bufferzone in het belang van de bescherming van de gezondheid van omwonenden goed onderbouwd dient te worden. Het hanteren van een afstand van 50 meter tussen percelen waarop gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en gevoelige objecten wordt daarbij in beginsel geaccepteerd. De omstandigheden van het geval – aard van gewassen, de spuittechniek, toxiciteit van de gewasbeschermingsmiddelen en dergelijke waardoor minder gevaar en risico zou kunnen bestaan en dus een kortere afstand al voldoende kan zijn – kunnen meebrengen dat het bevoegd gezag deugdelijk moet motiveren waarom is gekozen voor een bufferzone met een beperktere omvang/breedte. Aan die motivering worden zwaardere eisen gesteld op het moment dat door derden wordt bestreden dat de bufferzone noodzakelijk is en onnodig beperkend werkt.

ANNOTATIE

mr. V.M.Y. van 't Lam

1. Deze uitspraak is het signaleren waard, omdat hierin een bestendige jurisprudentie wordt bevestigd, te weten dat voor een inrichting geen veranderingsvergunning kan worden verleend als voor die inrichting geen oprichtingsvergunning geldt (zie bijv. Vzr. ABRvS 8 september 1995, Eo3.95.0984/P90 en Fo3.95.0593 en ABRvS 15 juli 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BJ2597, JM 2009/92 m.nt. Zigenhorn). Dat de inrichting al langer bestaat, maakt dat niet anders. In casu heeft het bevoegd gezag een veranderingsvergunning verleend voor de verplaatsing van een fakkelinstallatie van een afvalstoffeninrichting. De Afdeling concludeert dat de onderliggende vergunning niet meer geldt (daarop ga ik in onderdeel 2 in). Zodoende is ten onrechte een veranderingsvergunning verleend. Het bevoegd gezag had in deze zaak zodoende een oprichtingsvergunning moeten verlenen.

2. Het tweede te signaleren element betreft het feit dat de uitspraak illustreert dat het voor zogenoemde 'afvalstoffeninrichtingen' na een verloop van tien jaar niet duidelijk is of de destijds verleende Afvalstoffenvergunning nog geldt. Dergelijke vergunningen golden namelijk veelal voor ten hoogste tien jaar. Voor de onderhavige inrichting is de oprichtingsvergunning in 1993 verleend. Volgens appellanten geldt de vergunning – ondanks het verloop van tien jaar – echter nog. Appellanten doen daarbij – onder verwijzing naar een uitspraak van de Afdeling van 16 oktober 2002 (200105665/1, ECLI:NL:RVS:2002:AE9001) – een beroep op het feit dat destijds niet expliciet in de vergunning is bepaald dat die vergunning voor tien jaar geldt. Als die termijn niet expliciet in de vergunning is bepaald, dan geldt de afvalstoffenvergunning voor onbepaalde tijd, zo volgt uit die uitspraak.

In deze uitspraak (ECLI:NL:RVS:2015:1107) oordeelt de Afdeling mijns inziens terecht dat de in 1993 verleende vergunning wel voor ten hoogste tien jaar geldt. In de aanvraag was destijds namelijk vermeld 'expliciet en zonder voorbehoud' dat een vergunning voor tien jaar werd aangevraagd en het bevoegd gezag heeft destijds 'expliciet en zonder voorbehoud' bepaald dat de vergunning conform de aanvraag wordt verleend, aldus de Afdeling. Zodoende geldt de in 1993 verleende vergunning voor tien jaar. Voor de goede orde merk ik op dat volgens het overgangsrecht van de Wabo een vergunning die op grond van artikel 8.17 (oud) WMB is

verleend voor tien jaar, wordt aangemerkt als een omgevingsvergunning die niet voor bepaalde tijd geldt (art. 1.2 lid 5 Invoeringswet Wabo). De vergunning in de hiervoor gesignaleerde uitspraak was al vervallen voordat de Wabo in werking trad, waardoor dit overgangsrecht niet op deze zaak van toepassing is. In de uitspraak is dit aspect overigens niet aan de orde. Uit de uitspraak volgt daarnaast dat het feit dat op grond van artikel 8.16 (oud) WMB (thans art. 2.23b Wabo) nog enkele voorschriften gelden, niet maakt dat de vergunning nog geldt. Mij zijn geen andere uitspraken bekend waarin de Afdeling dat expliciet overweegt.

3. Voor de goede orde merk ik op dat in de hier weergegeven uitspraak van belang is of de voormalige afvalstoffenvergunning nog gelding had vanwege een veranderingsvergunning die was verleend. Uiteraard is ook van belang te weten of een dergelijke vergunning nog gelding heeft vanwege de handhaving van die vergunning of van de wet.

ANNOTATIE

Tonny Nijmeijer

1. Een bijbehorend bouwwerk bestaat enkel in combinatie met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw (zie o.a. ABRvS 12 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA2907; hoofdgebouw en bijbehorend bouwwerk kunnen overigens gelijktijdig of ‘nagenoeg gelijktijdig’ worden gebouwd; zie ABRvS 15 juli 2015, ECLI:NL:RVS:2015:2198, met name r.o. 5.1). Het hoofdgebouw hoeft geen woning of woongebouw te zijn; het kan ook een bedrijfspand zijn.
2. Die twee mogelijke varianten van een hoofdgebouw komen in deze uitspraak goed naar voren. Dat geldt ook voor het vereiste van de functionele verbondenheid. Functionele verbondenheid met het hoofdgebouw is een kenmerk van ieder bijbehorend bouwwerk (wordt gebouwd buiten de 4 meterzone van het hoofdgebouw, dan geldt bovendien als eis dat sprake is van functionele ondergeschiktheid; zie art. 2 lid 3 onderdeel b onder 2 van bijlage II Bor). Om de functionele verbondenheid draait het in de onderhavige zaak en bij de beoordeling van dat aspect komt de hoedanigheid van het hoofdgebouw duidelijk naar voren. Voor zover het bedrijfspand als hoofdgebouw wordt aangemerkt, is van functionele verbondenheid geen sprake omdat tomeloze creativiteit is vereist om paardenhouderij en management van automatisering in de luchtvaart functioneel met elkaar verbonden te achten. Is het hoofdgebouw een bedrijfspand, dan wordt de functionele verbondenheid door de Afdeling dus beoordeeld op basis van de aard van de bedrijfsactiviteiten in het hoofdgebouw.
3. Heeft het hoofdgebouw een woonfunctie, dan is bepalend of het bijbehorende bouwwerk functioneel verbonden is met ‘wonen’. Dat impliceert echter niet dat bouwwerken waarin niet wordt gewoond, geen bijbehorend bouwwerk kunnen zijn. Allerlei activiteiten die hobbymatig worden verricht, kunnen als functioneel verbonden met de woonfunctie worden beschouwd (in ABRvS 25 mei 2005, ECLI:NL:RVS:2005:AT6180 werd een functionele verbondenheid tussen paardenstal en woning aangenomen, het ging in die zaak om de stalling van twee paarden). Bedrijfsmatig verrichte activiteiten vallen daarbuiten. Op dat punt legt de Afdeling een toets aan die doet denken aan de toets die plaatsvindt bij de beoordeling of een activiteit kwalificeert als een inrichting in de zin van de Wabo en de Wet milieubeheer (WMB). In dat

verband geldt dat activiteiten die worden verricht in een omvang alsof zij bedrijfsmatig zijn, onder omstandigheden als inrichting worden beschouwd (zie art. 1.1 van de WMB). Dat de activiteit geen winstoogmerk heeft en slechts hobbymatig wordt verricht, staat daaraan niet in de weg. Zo werd bijvoorbeeld in ABRvS 23 juli 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BD8350, het houden van 24 honden onder meer gelet op het aanzienlijk aantal gehouden dieren, de wijze waarop de honden gehuisvest zijn en het feit dat er een zekere continuïteit bestaat in de verrichte activiteiten, geacht een bedrijvigheid te zijn in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was. De 'bedrijfsmatigheidstoets' in de context van het begrip bijbehorend bouwwerk is een iets andere omdat daarbij ook de planologische c.q. ruimtelijke uitstraling van het bouwplan van belang is.

4. In de onderhavige zaak is gelet op het aantal dieren en het samenstel van omstandigheden waaronder de paarden worden gehouden, volgens de Afdeling sprake van een activiteit in een omvang alsof deze bedrijfsmatig is (in ABRvS 1 oktober 2003, ECLI:NL:RVS:2003:AL7558 werd het houden van vijf paarden als hobbymatig aangemerkt). Met dat oordeel is een functionele verbondenheid tussen de paardenstal en de woonfunctie van het hoofdgebouw uitgesloten. Uitgesloten is daarmee ook dat B&W in dit geval bevoegd zijn om toepassing te geven aan artikel 4 lid 1 van bijlage II Bor. Dat laat onverlet dat door hen toepassing kan worden gegeven aan artikel 2.12 lid 1 onderdeel a onder 3 van de Wabo.

RECHTSPRAAK

Tholen/planschade

Voorzienbaarheid. Feitelijke voorkennis niet aannemelijk.

Casus

Op 1 oktober 2003 hebben wederpartijen een gedeelte van het perceel, kadastraal bekend als gemeente Tholen, sectie O, nr. 1396, gekocht. Op dat gedeelte hebben zij later een vrijstaande woning opgericht. Op 2 februari 2013 hebben wederpartijen het college verzocht om vergoeding van planschade die zij stellen te hebben geleden als gevolg van het bestemmingsplan Stadszicht II van 3 april 2008.

In een advies van 3 september 2013 heeft de SAOZ een vergelijking gemaakt tussen de onder het oude en het nieuwe planologische regime bestaande mogelijkheden in het plangebied. Uit deze vergelijking heeft de SAOZ de conclusie getrokken dat wederpartijen door het nieuwe bestemmingsplan in een nadeliger positie zijn komen te verkeren en dat de waarde van de woning op de peildatum is gedaald. Voorts is in het advies vermeld dat artikel 6.2, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wro op de aanvraag van toepassing is, zodat een gedeelte van de schade, gelijk aan 2% van de waarde van de woning onmiddellijk voor het ontstaan van de schade, voor rekening van wederpartijen dient te worden gelaten. Volgens de SAOZ mag ook het restant van de schade voor rekening van wederpartijen worden gelaten, omdat wederpartij A, gelet op de onderhandelingen die hij op 16 december 1994 en 23 januari 1995 met de toenmalige eigenaar over de verkoop van het plangebied heeft gevoerd, ten tijde van de aankoop van de bouwka­vel wist dat de gemeente voornemens was het plangebied ten behoeve van woningbouw te ontwikkelen. Het college heeft dit advies aan het besluit van 23 september 2013 ten grondslag gelegd en dat besluit bij het besluit van 25 maart 2014 gehandhaafd.

Het college betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat woningbouw in de directe nabijheid van de bouwka­vel voor wederpartijen ten tijde van de aankoop van die kavel niet voorzienbaar was.

Rechtsvraag

Kan voorzienbaarheid worden tegengeworpen?

Uitspraak

Dat wederpartij A wist dat een projectontwikkelaar, speculerend op een mogelijke toekomstige wijziging van de planologische situatie in het plangebied, het plangebied ten behoeve van het realiseren van woningbouw wilde aankopen, laat onverlet dat uit de door het college verstrekte gegevens en bescheiden niet blijkt van een concreet beleidsvoornemen van overheidswege tot wijziging van de planologische situatie in het plangebied. Uit de door het college overgelegde schriftelijke samenvatting van het gesprek van 27 juni 1996 – daargelaten dat wederpartij A niet bij dat gesprek aanwezig was – blijkt daarvan evenmin. Het college heeft derhalve niet aannemelijk gemaakt dat wederpartij A op 1 oktober 2003, ten tijde van de aankoop van de bouwkaavel, feitelijke voorkennis van een op handen zijnde planologische verandering in het plangebied had.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2463

Zaaknummer: 201409660/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro en 6.3 Wro

RECHTSPRAAK

Rotterdam/planschade

Ontbreken causaliteit, schade te herleiden tot ondernemersbeslissingen.

Casus

Appellante betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het college zich, onder verwijzing naar het advies van de stichting, terecht op het standpunt heeft gesteld dat geen oorzakelijk verband bestaat tussen de planologische verandering en de gestelde schade. Daartoe voert zij aan dat de schade zonder de planologische verandering niet zou zijn geleden, omdat zij tot in lengte van jaren de bedrijfsruimte had kunnen onderverhuren en haar speelautomaten had kunnen exploiteren, indien die verandering achterwege was gebleven. Voorts voert zij aan dat de bedrijfsruimte op de peildatum voor horeca in gebruik was of dat zij destijds op zijn minst concrete pogingen had gedaan om de nog bestaande gebruiksmogelijkheid te benutten, omdat, ten tijde van de peildatum, zij huurster van de bedrijfsruimte was, de onderverhuurovereenkomst met huurder A nog niet was beëindigd, zowel de aan huurder A als de aan huurder B verleende exploitatievergunning nog geldig was en de bedrijfsruimte als café met speelautomaten was ingericht.

Rechtsvraag

Kan gelet op het overgangsrecht het ontbreken van causaliteit en passieve risicoaanvaarding worden tegengeworpen?

Uitspraak

Voor zover de gestelde schade niet was ontstaan als de bestemming van de bedrijfsruimte niet was gewijzigd, brengt dat nog niet met zich dat de schade in een zodanig nauw verband met het nieuwe bestemmingsplan staat, dat de schade het college, mede gezien de aard van de aansprakelijkheid en van de schade, als een rechtstreeks gevolg van het nieuwe bestemmingsplan kan worden toegerekend. In het betoog is, gelet op het volgende, geen grond te vinden voor het oordeel dat het college ten onrechte het standpunt heeft ingenomen dat de schade is te herleiden tot de ondernemersbeslissingen van appellante en dat een rechtstreeks

oorzakelijk verband met het nieuwe bestemmingsplan ontbreekt.

Volgens artikel 3.1 van de tussen appellante en de eigenaar van de bedrijfsruimte op 1 december 2003 gesloten huurovereenkomst huurt appellante de bedrijfsruimte met ingang van 1 december 2003 voor een periode van vijf jaar en is daarbij een optie van toepassing om de duur van huurovereenkomst aansluitend met vijf jaar te verlengen. Volgens artikel 3.2 wordt die optie niet uitgeoefend, indien door een van beide partijen zes maanden vóór afloop van de eerste termijn te kennen wordt gegeven dat zij geen gebruik van de tweede termijn wil maken.

Na de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan bij raadsbesluit van 28 september 2006 had appellante redelijkerwijs rekening kunnen houden met de kans dat, gelet op het overgangsrecht, de bedrijfsruimte na de inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan niet langer voor horeca mag worden gebruikt. Gelet op de jurisprudentie van de Afdeling (onder meer uitspraak van 27 juli 2011 in zaak nr. 201011354/1/H2), is niet vereist dat het bewustzijn van het risico daadwerkelijk bij haar aanwezig was.

Appellante heeft niet aannemelijk gemaakt dat zij als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan in de periode tot 1 december 2008, zijnde de dag waarop de eerste termijn van de huurovereenkomst is geëindigd, geen onderhuurder voor de bedrijfsruimte heeft kunnen vinden. In dit verband is niet zonder betekenis dat, naar niet in geschil is, appellante in die periode nog niet wist dat de onder het oude bestemmingsplan bestaande gebruiksmogelijkheid voor horeca van de bedrijfsruimte bij inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan is komen te vervallen. Dat de bedrijfsruimte ten tijde van de peildatum feitelijk niet voor horeca in gebruik was, zodat het daarna op grond van het overgangsrecht niet meer was toegestaan de bedrijfsruimte voor horeca te exploiteren, is te herleiden tot de ondernemersbeslissingen van appellante om de overeenkomst met huurder B te beëindigen, aan de overeenkomst met huurder C geen uitvoering te geven en de exploitatie van de bedrijfsruimte niet zelf ter hand te nemen. De in de periode tot december 2008 geleden schade staat los van de planologische verandering.

Voorts heeft appellante, ondanks de planologische verandering, geen gebruik gemaakt van de optie om de huur van de bedrijfsruimte niet te verlengen, zodat de schade in de periode vanaf 1 december 2008 voor haar rekening komt.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2462

Zaaknummer: 21409637/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro en 6.3 Wro

RECHTSPRAAK

Barneveld/nadeelcompensatie

Aanwijzing van een woning als monument heeft niet per definitie een waardeverminderend effect.

Casus

Appellant betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het advies van Langhout & Wiarda niet gebrekkig is, nu de waarde van de woning met monumentenstatus en de waarde van de woning zonder monumentenstatus daarin zonder onderbouwing op hetzelfde bedrag zijn bepaald. Volgens hem heeft een monumentenstatus per definitie een waardedrukkend effect op een woning. Hij wijst in dit verband naar uitspraken van de Rechtbank Dordrecht van 21 december 2007 in zaak nr. 06/1317 en de Rechtbank Arnhem van 15 april 2009 in zaak nr. 08/3274 (ECLI:NL:RBARN:2009:BJ6800 en ECLI:NL:RBDOR:2007:BC1145; www.rechtspraak.nl).

Rechtsvraag

Heeft de status van monument een waardedrukkend effect?

Uitspraak

De rechtbank heeft, anders dan appellant aanvoert, terecht overwogen dat in de adviezen van Langhout & Wiarda en de SAOZ een onderbouwing is gegeven waarom de aanwijzing van de woning als monument niet tot een waardevermindering heeft geleid. Redengevend is geacht dat de mate van bescherming die de aanwijzing met zich brengt, die uitsluitend ziet op het exterieur van de woning, niet in de weg staat aan de interne modernisering, die is vereist om de woning aan de hedendaagse eisen te laten voldoen.

De rechtbank heeft verder terecht overwogen dat appellant met het door hem overgelegde rapport van Duijst niet heeft aangetoond dat de adviezen van Langhout & Wiarda en de SAOZ gebrekkig of anderszins onjuist zijn. Daartoe wordt overwogen dat in het rapport zonder nadere onderbouwing wordt geconcludeerd dat een woning zonder monumentenstatus een hogere marktwaarde heeft dan een woning met monumentenstatus. Verder wordt in het

rapport, anders dan appellant aanvoert en anders dan in de aan de besluitvorming ten grondslag gelegde adviezen, niet ingegaan op het beschermingsbereik van de monumentenstatus en de gevolgen daarvan voor de waarde van de woning.

Het door appellant in hoger beroep overgelegde nadere rapport van Duijst leidt evenmin tot het oordeel dat de raad niet op de adviezen van Langhout & Wiarda en de SAOZ heeft mogen afgaan. De daarin genoemde beperking dat een monument zonder monumentenvergunning in geen enkel opzicht mag worden gewijzigd, is onvoldoende om aan te nemen dat de aanwijzing van de woning als monument tot een waardedaling heeft geleid, temeer nu alleen het exterieur van de woning onder de bescherming valt en juist het interieur modernisering behoeft. Datzelfde geldt voor zover in het rapport wordt gewezen op de beperking dat onderhoud en verbouwing van een monument, gelet op de specifieke materialen die moeten worden gebruikt en de wijze waarop werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, hogere kosten met zich brengen. In het rapport is niet inzichtelijk gemaakt of en in hoeverre deze beperking zich voordoet.

Dat de aan de besluitvorming ten grondslag gelegde adviezen niet juist zijn, omdat de aanwijzing van een woning als monument per definitie een waardeverminderend effect heeft, kan uit de door appellant genoemde rechtspraak niet worden afgeleid.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2440

Zaaknummer: 201407247/1/A2

Wetsartikelen: 22 lid 1 Monumentenverordening 2003 gemeente Barneveld

RECHTSPRAAK

Ede/nadeelcompensatie

Nadeelcompensatie, voorzienbaarheid, nieuwbouw.

Casus

Appellant heeft op 31 oktober 1994 het perceel en het naastgelegen perceel in De Klomp verworven, inclusief het daarop aanwezige tankstation met woonhuis, erf en schuren en het pakhuis met erf, ondergrond en aan- en toebehoren. Appellant heeft voor het oprichten van een nieuw tankstation op het perceel op 19 februari 1999 een bouwvergunning en op 20 mei 1999 een milieuvergunning aangevraagd. Het college heeft op 21 juni 1999 het conceptstructuurplan Voorontwerp Interprovinciaal Structuurplan Ede-Veenendaal vastgesteld en dit plan op 16 september 1999 ter inzage gelegd. Daarin is opgenomen dat de Veenendaalseweg, waaraan het tankstation van appellant is gelegen, zal worden afgesloten en alleen nog voor bestemmingsverkeer toegankelijk zal zijn. Op 4 april 2000 en 21 juni 2000 heeft appellant de door hem gevraagde milieuvergunning en bouwvergunning verkregen. In februari 2000 is hij met de bouw van het nieuwe tankstation gestart en de werkzaamheden zijn in juni van dat jaar voltooid. In die periode heeft op het perceel tevens een bodemsanering plaatsgehad. Appellant heeft vervolgens de exploitatie van het nieuwe tankstation zelf ter hand genomen. Met ingang van 1 november 2003 heeft appellant de exploitatie van het tankstation gestaakt en het voor de duur van tien jaar verhuurd aan DGV Retail B.V.

Op 19 december 2012 heeft appellant het college verzocht om nadeelcompensatie. Hij stelt, voor zover thans van belang, door de afsluiting van de Veenendaalseweg inkomensschade te lijden, omdat Delek om die reden de huurovereenkomst niet wenst te verlengen, alsmede vermogensschade, omdat zijn perceel daardoor in waarde is gedaald.

Rechtsvraag

Was de schade voorzienbaar?

Uitspraak

Voldoende aannemelijk is geworden dat appellant het perceel in 1994 heeft gekocht, teneinde

daarop een nieuw en volwaardig tankstation te exploiteren. Aannemelijk is voorts dat die mogelijkheid, dan wel de mogelijkheid om het perceel voor dat doel te verhuren, door de wegafsluiting geheel of grotendeels is komen te vervallen, waardoor appellant schade heeft geleden, bestaande in een waardedaling van het perceel, alsmede inkomensschade door het wegvallen van huuropbrengsten.

Ten tijde van de aankoop van het perceel bestond er nog geen openbaar en concreet beleidsvoornemen om de Veenendaalseweg af te sluiten, zodat de schade die appellant daardoor heeft geleden niet voorzienbaar was. Dat appellant nog vóór de bouw van het nieuwe tankstation van de voorgenomen wegafsluiting op de hoogte is geraakt en hij de nieuwbouwplannen niettemin heeft doorgezet, doet daar, anders dan de rechtbank heeft overwogen, niet aan af. Het verzoek van appellant om nadeelcompensatie ziet immers niet op de kosten van de nieuwbouw. Appellant heeft in dat verband toegelicht dat hij die investering reeds heeft terugverdiend.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2442

Zaaknummer: 201408220/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro en 6.3 Wro

RECHTSPRAAK

Epe/planschade

Meewegen van het voordeel.

Casus

Appellant heeft het college verzocht om een tegemoetkoming in planschade als gevolg van het bestemmingsplan Buitengebied, dat op 3 mei 2006 in werking is getreden. De bestemming van de percelen, gelegen ten oosten van de percelen van appellant, is gewijzigd van 'agrarische doeleinden klasse B, landschappelijke waarden' in 'bedrijfsdoeleinden'. Volgens appellant is de waarde van zijn percelen hierdoor gedaald.

Het college heeft de Stichting Advisering Onroerende Zaken (de SAOZ) verzocht om hem te adviseren over het verzoek van appellant. De SAOZ heeft in zijn advies van mei 2013 uiteengezet dat het planologisch nadeel dat appellant ondervindt wordt gecompenseerd door het voordeel dat appellant eveneens genoten heeft als gevolg van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

Het college heeft dit advies ten grondslag gelegd aan de afwijzing van het verzoek van appellant om een tegemoetkoming in planschade.

Appellant betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het college uitsluitend het nadeel in zijn besluitvorming had mogen betrekken. Volgens appellant is voor verrekening van enig voordeel door de wijziging van de huiskavel in een woonbestemming geen plaats. Daarbij voert appellant aan dat de wijziging van het gebruik van de woning in burgerwoning in 1978, circa 27 jaar geleden, is ingetreden en de bestemming van de huiskavel – gelet op de wettelijke termijn die gold voor het herzien van bestemmingsplannen – al lang door de raad had moeten zijn herzien. Nu de raad deze wettelijke verplichting niet is nagekomen, mag het voordeel van de bestemmingswijziging volgens appellant niet meer in de planvergelijking worden betrokken. Het gebruik van de woning als burgerwoning heeft het college door de verlening van een bouwvergunning in 1978 reeds geaccepteerd, waarmee het college eigenlijk een impliciete vrijstelling van het voorheen geldende bestemmingsplan heeft verleend, aldus appellant.

Rechtsvraag

Mag het voordeel verrekend worden?

Uitspraak

Bij de beoordeling van een verzoek om een tegemoetkoming in planschade moet worden onderzocht of de verzoeker in een nadeliger positie is komen te verkeren, ten gevolge waarvan hij schade lijdt of zal lijden. Hiertoe dient een vergelijking te worden gemaakt tussen de planologische maatregel waarvan gesteld wordt dat deze schade heeft veroorzaakt en het voorheen geldende planologische regime. Daarbij is niet de feitelijke situatie van belang, maar hetgeen maximaal kan worden gerealiseerd, ongeacht de vraag of verwezenlijking heeft plaatsgevonden. Slechts wanneer realisering van de maximale mogelijkheden van het planologische regime met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan worden uitgesloten, kan daarin aanleiding worden gevonden om van dit uitgangspunt af te wijken.

Dat voor- en nadelen die een planologische wijziging met zich brengt met elkaar kunnen worden verrekend, volgt uit artikel 6.1.3.4, tweede lid, van het Besluit ruimtelijke ordening.

Vast staat dat de woning sinds de aankoop in 1978 door appellant als burgerwoning is gebruikt en dat dit gebruik eerst met inwerkingtreding van het bestemmingsplan Buitengebied als zodanig positief is bestemd. Ook indien ervan uit wordt gegaan dat, zoals appellant op de zitting heeft betoogd, door het college impliciet een vrijstelling voor het gebruik van de woning als burgerwoning is verleend, laat dit onverlet dat het positief bestemmen van dit gebruik enige waardevermeerdering van de huiskavel met zich heeft gebracht. Taxateur Buitenkamp, die door appellant als deskundige is ingeschakeld, onderschrijft dit evenzeer. Het college heeft dan ook terecht rekening gehouden met zodanig voordeel.

Het betoog van appellant dat met het voordeel desalniettemin geen rekening mocht worden gehouden omdat de raad het voorheen geldende bestemmingsplan Agrarisch gebied niet tijdig heeft herzien, faalt eveneens. Het toen geldende artikel 33, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening had immers geen andere strekking dan dat een bestemmingsplan eenmaal in de tien jaar werd herzien en verbond aan de overschrijding van deze termijn niet de consequentie die appellant bepleit.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2479

Zaaknummer: 201500079/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro en 6.1.3.4 lid 2 Bro

RECHTSPRAAK

Ooststellingwerf/planschade

Samenloop met beperkingen Boswet en Natuurschoonwet 1928.

Casus

Appellante is eigenaresse van het perceel te Makkinga. Op 25 maart 2011 heeft zij een aanvraag ingediend om een tegemoetkoming in de planschade die zij stelt te hebben geleden als gevolg van het bestemmingsplan Buitengebied correctieve en partiële herziening 2009 van 16 februari 2010. Daartoe heeft zij aangevoerd dat het perceel onder het bestemmingsplan Buitengebied 1977 van 20 juni 1977 voor agrarische doeleinden was bestemd, dat de bestemming van het perceel bij de inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan in natuurgebied is gewijzigd en dat dit de waarde van het perceel heeft verminderd.

Appellante betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de waarde van het perceel met name door de uit de Boswet en de Natuurschoonwet 1928 voortvloeiende beperkingen aan het gebruik van het perceel wordt bepaald, dat de waarde niet door de enkele bestemmingsplanwijziging is veranderd en dat daarbij niet van belang is dat agrarisch gebruik van het perceel onder het oude planologische regime feitelijk mogelijk zou kunnen zijn, omdat die gebruiksmogelijkheden als gevolg van de toepasselijke wettelijke beperkingen dermate klein zijn, dat het perceel reeds daardoor een lagere waarde heeft dan een regulier agrarisch perceel en de planologische verandering daarop geen invloed heeft. Appellante voert aan dat, ondanks de uit de Boswet en de Natuurschoonwet 1928 voortvloeiende beperkingen aan het gebruik van het perceel, niet met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid was uit te sluiten dat de onder het oude planologische regime nog bestaande agrarische gebruiksmogelijkheden zouden worden benut. Voorts voert zij aan dat het college de onder het oude planologische regime feitelijk bestaande gebruiksmogelijkheden van het perceel heeft onderschat en dat het college niet heeft onderbouwd dat de planologische verandering niet tot een waardevermindering van het perceel heeft geleid.

Rechtsvraag

Hoe werken de beperkingen uit de Boswet en Natuurschoonwet 1928 door in de

planvergelijking?

Uitspraak

Dat het, gelet op de op het perceel rustende beperkingen ingevolge de Boswet en de Natuurschoonwet 1928, niet aannemelijk is dat onder het oude planologische regime van de bestaande agrarische gebruiksmogelijkheden van het perceel gebruik was gemaakt, betekent niet dat dit met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid was uitgesloten. Zo kon bijvoorbeeld ingevolge artikel 6, tweede lid, van de Boswet in bijzondere gevallen ontheffing worden verleend van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2 en 3 van die wet.

Dit leidt evenwel niet tot vernietiging van de aangevallen uitspraak, omdat in de adviezen van de SAOZ, die het college aan zijn besluitvorming ten grondslag heeft gelegd, voldoende inzichtelijk is gemaakt dat de waarde van het perceel niet ten gevolge van de planologische verandering is aangetast, omdat de onder het oude planologische regime bestaande agrarische gebruiksmogelijkheden van het perceel geen waarde vertegenwoordigen, zodat appellante door het vervallen van die mogelijkheden geen schade heeft geleden. Vanwege de beperkingen die voortvloeien uit de Boswet en de Natuurschoonwet 1928 zou een redelijk denkend en handelend koper het perceel onder het oude bestemmingsplan niet hebben willen verwerven met het oog op de agrarische doeleinden.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 05-08-2015

ECLI: ECLI:NL:RVS:2015:2468

Zaaknummer: 21501017/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro

ANNOTATIE

mr. R. Veenhof

1. Deze uitspraak illustreert het belang van de eigen gronden van aanvrager bij indirecte schade. Indirecte schade betreft de situatie waarin de gesteld schadeveroorzakende planologische maatregel betrekking heeft op andere gronden dan die van aanvrager. Aangezien de rol van de eigen gronden bij indirecte schade nogal eens onderbelicht blijft ga ik hier, naar aanleiding van deze uitspraak, nader op in.
2. De aanvrager van de tegemoetkoming in planschade stelde schade te hebben geleden ten gevolge van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan, dat een brandweerkazerne ten westen van zijn woning mogelijk maakt. In een nader advies heeft de SAOZ toegelicht dat op de peildatum het bestemmingsplan, waarin de woning van aanvrager tot burgerwoning is bestemd, nog niet in werking was getreden, zodat bij de planvergelijking en de taxatie uitgegaan moet worden van de bestemming als agrarische bedrijfswooning. De Rechtbank Oost-Brabant heeft geoordeeld dat de nieuwe bestemming van de woning als burgerwoning in dit specifieke geval niet zonder betekenis was voor de waardebepaling. Een redelijk denkend en handelend koper zou de juridische haalbaarheid van de woonbestemming op de peildatum hebben betrokken bij het bepalen van het bedrag dat hij bereid is te betalen, aldus de rechtbank. Daarbij heeft de rechtbank van belang geacht dat agrarische bedrijfsvoering ter plaatse op grond van provinciaal beleid niet meer mogelijk was. Aangezien de uitspraak van de rechtbank ten tijde van het schrijven van deze annotatie niet voorhanden was en de uitspraak van de Afdeling hieromtrent verder niets vermeldt, is mij niet duidelijk waarom provinciaal beleid agrarische bedrijfsvoering ter plaatse in de weg stond.
3. Het hoger beroep van het college is gericht tegen dit oordeel van de rechtbank. De Afdeling overweegt dat bij het taxeren van de waarde van de onroerende zaak de planologische situatie op het eigen perceel ten tijde van inwerkingtreding van het nieuwe planologische regime het uitgangspunt is. De Afdeling stelt voorop dat de woning op de peildatum was bestemd als agrarische bedrijfswooning. De omstandigheden, die erop wijzen dat de woning een woonbestemming zou krijgen, laten onverlet dat de nieuwe bestemming op de peildatum nog niet in werking was getreden en geen onderdeel was van het planologische regime op het

eigen perceel. Het college heeft dan ook terecht als uitgangspunt genomen dat de woning op de peildatum als agrarische bedrijfswoning was bestemd.

4. Allereerst merk ik op dat de Afdeling in de onderhavige uitspraak in het kader van de planologische vergelijking overweegt dat hierbij uitgegaan moet worden van de maximale mogelijkheden, hetgeen als bekend mag worden verondersteld (zie ABRvS 9 februari 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BP3671 en ABRvS 26 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2013:37 en ECLI:NL:RVS:2013:51, *StAB* 2013, nr. 3, m.nt. Peter Willems), maar hierbij geen aandacht besteedt aan het eigen perceel van aanvrager. Dat de situatie op het eigen perceel van aanvrager wel degelijk van belang is bij de planologische vergelijking blijkt uit de uitspraak van de Afdeling uit 2011, waarnaar hierboven is verwezen. In deze uitspraak heeft de Afdeling overwogen dat om te kunnen beoordelen of de planologische ontwikkeling voor appellant (en anderen) een nadeliger planologische situatie inhield, de feitelijke situatie op hun eigen perceel van belang was. In deze uitspraak werd de op het eigen perceel aanwezige bebouwing geacht rechtmatig aanwezig te zijn door en onderdeel uit te maken van het oude planologische regime. Uit de uitspraken van de Afdeling van 26 juni 2013, waarnaar hierboven is verwezen, zou evenzeer opgemaakt kunnen worden dat betekenis toekomt aan de feitelijke situatie op het perceel van aanvrager in het kader van de planologische vergelijking. In die zaak stond een woning, die niet positief was bestemd, op het eigen perceel. Dit staat naar het oordeel van de Afdeling niet aan een tegemoetkoming in de weg. De woning vertegenwoordigt een vermogensrechtelijke waarde, ook zonder dat hieraan een positieve bestemming was gegeven.

5. In een uitspraak uit 2011 (ABRvS 20 april 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BQ1904, *BR* 2011/110, m.nt. J.W. van Zundert en de vervolguitspraak van 5 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA2055) lijkt de Afdeling juist meer belang te hechten aan de planologische situatie op het perceel van aanvrager. Op het perceel van aanvrager was bij recht een bedrijfswoning en na vrijstelling het gebruik als burgerwoning en het bouwen ten behoeve van dat gebruik toegestaan. Het college heeft deze vrijstellingsmogelijkheid ten onrechte niet betrokken bij de planologische vergelijking, zo oordeelt de Afdeling. In de vervolguitspraak bleek dat vervolgens voor de toepasselijkheid van de vrijstellingsbepaling de feitelijke situatie van belang was. De jurisprudentie laat derhalve een gemêleerd beeld zien, waarbij zowel de feitelijke als de planologische situatie op het eigen perceel bij de planologische vergelijking van belang wordt geacht. Mijns inziens is het dan ook spijtig dat de Afdeling hieraan geen overweging heeft gewijd.

6. Het onderscheid tussen de planologische situatie en de feitelijke situatie op het perceel van aanvrager bij de planologische vergelijking is mijns inziens niet louter een theoretische discussie gelet op het volgende. In het planschaderecht is het gebruikelijk om aan de hand van schadefactoren, zoals vermindering van uitzicht, lichthinder en andere vormen van overlast,

nader te onderbouwen waarom de planologische mutatie een waardevermindering van de onroerende zaak tot gevolg heeft. Omdat beoordeeld moet worden of de planologische wijziging voor aanvrager een verslechtering betekent, zal – indien sprake is van een planologische wijziging – de wijziging bezien moeten worden in het licht van de situatie op het eigen perceel. Indien de feitelijke situatie afwijkt van de planologische situatie, in de zin dat bijvoorbeeld een gebouw is bestemd als bedrijfswoning, maar wordt gebruikt als burgerwoning, dan heeft dit gevolgen voor de beoordeling van de gestelde schadefactoren. Een bedrijfswoning geniet namelijk een lagere bescherming tegen overlast dan een burgerwoning (zie ABRvS 30 mei 2007, zaaknr. 200608652/1, ECLI:NL:RVS:2007:BA6002).

7. Het uitgangspunt bij de taxatie is de planologische situatie op het eigen perceel, zo volgt uit de onderhavige uitspraak. Uit eerdere jurisprudentie van de Afdeling kan echter opgemaakt worden dat – onder omstandigheden – de feitelijke situatie op het eigen perceel voor de taxatie wel van belang kan zijn (zie ABRvS 26 juni 2013, StAB 2013/3, m.nt. Peter Willems, r.o. 9.1). De Afdeling lijkt – naar het mij voorkomt – nog ruimte te laten om in het kader van de taxatie betekenis toe te kennen aan de feitelijke situatie op het eigen perceel door te overwegen dat de planologische situatie *het uitgangspunt* is. Hierover merk ik nog op dat mij uit de uitspraak van de Afdeling niet is gebleken wat de feitelijke situatie op het perceel van aanvrager was ten tijde van de peildatum. De uitspraak van de rechtbank was, zoals gezegd, ten tijde van het schrijven van deze annotatie niet gepubliceerd.

8. Hoewel ik vanuit de planschadesystematiek, waarbij de planologische situatie in beginsel prevaleert boven de feitelijke situatie, het oordeel van de Afdeling verdedigbaar vind, vraag ik mij af of wel voldoende recht wordt gedaan aan de taxatiepraktijk, waarbij – gelet op de taxatiemethoden – veelal de feitelijke situatie als uitgangspunt wordt genomen. Zo wordt vaak de comparatieve of vergelijkingsmethode gehanteerd, waarbij planologie slechts één aspect is van de vergelijking tussen het te taxeren object en het vergelijkingsobject (zie G.G.M. ten Have, *Taxatieleer vastgoed 1*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff 2007, p. 206). Ook bij de andere taxatiemethoden is planologie slechts een van de relevante factoren (zie voor een overzicht van deze methoden hoofdstuk 10 van het eerder genoemde handboek van Ten Have).